

Brassói Lapok

Előfizetési példány

Árusításba nem bocsátható!

XL. évfolyam
126 szám.

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Péntek
1934. évi június 8

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: A helyi kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 74 lej. — Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — Külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegrészen 6 lej, páratlan (jobb) szövegrészen 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56—58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

MA: LÁSSUK KOLOZSVÁRT!

Japán, a jó tanítvány

Az emberek internáltnak élnek saját országukban. Ha otthon van kifelé szóló pénzük, nem nyulhatnak hozzá. Ha idegenben van pénzük, haza kell hozatniok és beszállítaniok. Ha idegenben élnek, nem kapják oda, amit megkerestek. Senkié nem övé, ami övé, senki nem ura annak, aminek gazdája. Ráülnek részvényekre, lezárják betéteit, bekérik aranyát s odaugranak követelési elé. Mindez pedig, hogy megóvassék a mai társadalom és gazdaság fundamentuma: a tulajdon szentsége.

Irni kell arról a csodáról, hogy mi mindent vett Japán, mióta, most hat vanhat éve, kikötői a Nyugat előtt megnyitottak, Európától s Amerikától. Téli sportot s általános szavazatot, alkotmányos monarchiát s a nők ráeresztését a szüpadra, rézkarcot a fametszet helyébe s Hatát Ehrlich mellé, saját, elektromos világitást, klinikákat, filozófiát, szódabikarbonát, Beethovent, papírpénzt, psychoanalízist, marquis-rangot a főnemeseknek, gumibotot a rendőröknek, tizenkétórás munkaidőt a nadrágszabóknál, kommunistákat a szakszervezetekben, különválasztást a végrehajtásnak a törvényhozástól, fűtүүлését a katonának a civilre, diplomáciát, nagyipart és konyakot a rizspálinkába, mindezt átültették magukhoz.

A Fuzsijama s mind az aktív és eldugult vulkánok kiokádhatják a belüket: a japán házakkal nem bírnak, mert ezek immár betonból épülnek s acéllal vannak a talajba behorgonyozva. Japán elektromos körtét gyárt Hágának, nadrágokat Londonnak, autótát Athénnek s Corned-beeft Amerikának. A japán diplomaták úgy elhallgatják az igazságot, hogy Talleyrand megkékülhetne az irigységtől — a japán vegyészlet olyan gázokat gyárt, hogy az I. G. Farbennek is táva maradhat a szája. . . ágyuk a sorhajókon, erődök a szigeteken, hálóautobuszok az országutakon s egy saját külön császárjuk Mandzsutikuóban; mi kell egyéb? Hogy a fasizmus egyaránt terjed a bolsevizmussal, hogy a parlamentarizmust alig-hogy átvették, már sutba is lökik, s miután nemrég még demokrácia után kiáltottak, ma diktatura után ordítanak. Az ezek után több mint természetes. — Mindazonáltal, ha a nyugati ember, eddig átnézett túl a sárga vizeken: valaminek mégis mintha híját érezte volna... maga sem tudta minnek, de valahogy mintha a lista nem lett volna teljes. Most azonban az lesz — Japán maga is megérezte, hogy mindazonáltal egyben s másban elmaradt a Nyugat megeit s most egy ugrással utoléri.

Tokióból ugyanis hír jó, hogy ott a ligák, szövetségek, mozgalmak s titkos társaságok mellé, melyekben európa-amerikai módra eddig is bővelkedtek, legújabbban egy antiszemita és antiszabaddómányos klub is alakult. Azzal a megokolással, hogy zsidó ugyan Japánban nem találtatik, szabadkőműves is alig, azonban zsidó és szabadkőműves cselszövéseknek kellett lenniök, melyek Japánt a Népszövetségből kiszorították! Így van s nem másképp s ezzel Nippon is (ezentúl így kell hini, ahogy hivatalosan követelik, megmagyarazván, hogy néhai jó Marco Polo csak rosszul hallotta a neveteket Japánnak) — egyszóval Nippon is megtetején jár az európa-amerikai civilizációnak, mely csak úgy kerülhet megint felül, ha zsidai és szabadkőművesei felszélyelik magukat és, rajtakapván tiszteiken, japán becsületkódex szerint, felmetszik a hasukat.

Angelescu nem hagyta magát

19-ről 23 milliárdra dagasztották a költségvetést

A repülőti-kar diszfelvonulásával ünnepelték meg a király hazatérésének évfordulóját

Bukarest, június 7.
Az általános állami költségvetés végleges összeállításának ügye is tengeri kigyóvá kezd nyulni, még pedig mérges kigyóvá. A munka sokkal több és nagyobb nehézségbe ütközik, mint ahogyan a kormány eleinte vélte.

Különösen Angelescu dr. közoktatásügyi miniszterrel gyült meg a baja a pénzügyminiszternek, aki mindegyik kollégájától azt követelte eredetileg, hogy 15 százalékkal csökkentse minisztériuma tavalyi költségvetését, mert csak így lehetséges felemelni két milliárddal a hadügyi tárcsa büdzsáját s a szükségleteknek megfelelőleg a múlt événél jóval nagyobb összeggel ellátni a munka- és közegészségügyi minisztérium költségvetését. A legtöbb minisztérium persze nemhogy leszállította volna igényeit, hanem többletköveteléssel állt elő. A közoktatásügyi minisztérium például költségvetésének 15 százalékkal, azaz mintegy 500 millióval való mérséklése helyett 560 millió többletet követelt a beállított hátezer tanító fizetésére.

Amint megirtuk, Slavescu pénzügyminiszter tegnap délelőtt hosszas tanácskozást folytatott Inculetz bel- és Angelescu dr. közoktatásügyi miniszterrel. Előbbi lezállította eredetileg csaknem egymilliárd lejes többletgyenét s megegyezett a pénzügyminiszterrel, Angelescu dr. azonban nem érte be annyival, amennyit Slavescu végső határként neki felajánlott s Tatarescu miniszterelnök elé vitte az ügyet, kijelentve, hogy inkább lemond, semmint egy lejt is engedjen az általa előterjesztett költségvetési tervszelből.

Politikai körökben tegnap déltájít úgy tudták, hogy Angelescu dr. benyújtotta lemondását azzal az indokolással, hogy a pénzügyminiszter által neki felajánlott költségvetési összeggel nem hajlandó vállalni tárcájáért a felelősséget.

Tekintettel az elmérgesített helyzetre, Slavescu pénzügyminiszter és Mitita Constantinescu pénzügyi alminiszter tegnap délután és este új bevételi források után kutattak, hogy kielégíthessék a közoktatásügyi minisztérium követeléseit.

Szerdán délelőtt fél 9 órakor ismét minisztertanács ült össze a költségvetés ügyében s Slavescu pénzügyminiszter újabb előterjesztést tett. Ezen a minisztertanácson — mintegy a lemondásáról elterjedt hírek cáfolataképpen — megjelent Angelescu dr. is, akit a pénzügyminiszter, úgy látszik, megbékített. Kiszivárgott értesülések szerint azonban

az általános költségvetés összege most

már a 23 milliárd körül mozog, noha a pénzügyminiszter még pár nappal ezelőtt úgy látta, hogy az állam csak 19 és félmilliárd biztos bevételre számíthat.

Ha számba vesszük, hogy a legújabb megállapítás szerint a múlt költségvetési év 3 és félmilliárd lej hiánnyal zárult, úgy igen kérdéses, hogy az új költségvetés realitásos és egyensúlyozottabb lesz-e a tavalyinál, miután a bevételi források azóta csak apadtak.

A minisztertanácson Tatarescu miniszterelnök bejelentette, hogy Budurescu miniszterelnökségi, Maxim munkügyi és Assan ipar- és kereskedelemügyi alminiszterek tegnap szabályszerűen benyújtották lemondásukat, amelyeket ő el is fogadott.

Emlékünnepség a baneasai repülőtéren

A minisztertanácsot Tatarescu miniszterelnök 10 órakor berendezte s az egész kormány kivonult a baneasai repülőtérré, ahol megünnepelték az uralkodó repülőgépen történt hazatérésének negyedik évfordulóját.

Fél 11 órakor Miklós herceg társaságában kikerkezett a repülőtérré Károly király maga is, majd Mihály nagyvajda repülőgépen szállott oda. A tábori hálaadó

Beavatottak úgy tudják, hogy Maxim visszatér a Viitorul, a kormánylap főszerkesztői székébe, Assant pedig, mihelyt Titulescu külügyminiszter hazatér, követé nevezik ki Koppenhágába. Budurescu, aki Ducának egyik legbizalmasabb munkatársa volt, szintén fontos megbízatást kap. Eddig meg nem erősített hír szerint Negura földművelésügyi alminiszter is lemondott.

Hogy a többi alminiszterrel mi történik, azt most sem tudni. Csak annyi látszik egyelőre bizonyosnak, hogy Radulescu külügyi, Mavrodi miniszterelnökségi és Irimescu légügyi alminiszter mindenesetre megmarad a kormányban, mégha Pratiu Dinu pártelnök visszatérése után sor kerül is a kabinet széleskörű újjiszervezésére, amiről már annyi szó esett.

A június 8. programja

A miniszterelnökség az egész országra vonatkozólag a következőkben állapította meg II. Károlyi király trónralépése pénteki negyedik évfordulójának a programját:

Délelőtt 10 órakor a fővárosban és minden megyeszékhelyen hálaadó istentiszteletek lesznek a polgári és katonai hatóságok vezetőinek részvételével. Ezután repülő-mítinek mindenütt, ahol repülőcsapatok vannak. Az iskolákban délelőtt ünnepélyes előadások az uralkodóházzal és a királlyal.

Hivatalok, üzletek zárva.
Az uralkodó ezalkalomból részleges közkegyelmet ad az elítélteknek.

Pénteken este a főváros és a megyeszékhelyek kivilágítandók.

VASÁRNAPRA MARADT A CSERNOVICI MINISZTERTANÁCS

A szerda délelőtti baneasai ünnepségre való tekintettel a kormány csernovici ki-

istentisztelet után a király szemlélt tartott az egybegyűlt repülőti-kar fölött, a kik között számos kitüntetést osztott ki. Ezalkalomból kapták meg az uralkodó serlegét Nicodim Radu kapitány és Koós Mihály kapitány, akik gépjükkel első helyre kerültek a tegnapi országos körrepülőversenyben, amennyiben a legjobb feltételek között repültek meg a Buzau-Baloi-Kisenev-Csernovic-Nagyvárad-Kolozsvár-Bukarest légi utvonalat.

Manolescu-Strunga alminiszter Kolozsváron

Kolozsvár, június 7.

Ma délelőtt fél 9 órakor Kolozsvárra érkezett Manolescu-Strunga földművelésügyi alminiszter. Az állomáson Dunca prefektus fogadta a kolozsvári liberális vezetők társaságában. Délelőtt folyamán a kataszteri hivatalban tett látogatást az alminiszter. Délután a környékbeli falvakat látogatja végig, ahol a kataszteri hivatal által készített kimutatás alapján az újabb tagosítási munkálatokat szándékoszik a helyszínen felülvizsgálni.

A hadügyminisztérium értesítése a külföldön tanuló diákok részére

Bukarest, június 7

A hadügyminiszter legújabb rendelkezése szerint azok a diákok, akik külföldi tanulmányutra haladékokat kaptak az 1933-34 évre s a szükséges okmányok közül valamelyiket még nem terjesztették be, kötelesek az okmányokat 1934 június 30-ig benyújtani. Ellenkező esetben elvesztik a katonai szolgálat halasztásának jogát.

A királyhágóntuli református egyházkerület közgyűlése

Nagyvárad, június 7.

Ma megkezdődött a királyhágóntuli református egyház kerületi közgyűlése, melyen körülbelül hetven közgyűlési tag, 50 lelkész és igen sok érdeklődő jelent meg. Sulyok István püspök imája után Thury Kálmán dr. egyházkerületi főgondnok mondott megnyitó beszédet.

— Lelki élettel kell ellensúlyozni a politikai kuruzslásokat — jelentette ki Thury Kálmán. Majd a fiatal elemeknek az egyházi életbe való bekapcsolásáról beszélt. Ezután a közgyűlés letárgyalta az aktuális egyházi ügyeket.

Szerencsés számok

A 73.772-ös szám ütötte meg az első egymillió nyereményt

Bukarest, június 7

Az állami osztálysorsjáték szerda délelőtti húzásán a következő számokat sorsolták ki jelentékenyebb nyereményekkel:

1 millió lejt nyert 73.772.
200.000 lejt nyert 22.092
100.000 lejt nyert: 46.873
50.000 lejt nyert: 43.049.
25.000 lejt nyert 2820 67250 37281 39066 13032.

15 ezer lejt nyert: 32.427 15.526, 62.344 61.793 7288 50.164

10.000 lejt nyert: 45119 54181 23502 77058, 67591 27244 4251 8481 40015 24273 2449 37252 56245.

Számos sorsjegyet húztak még ki 10 ezer lejen elüli nyereménnyel.

Nem építik le a váradi magyar városi tisztviselőket

Nagyvárad, június 7.

Soós István dr. volt alpolgármester, a Magyar Párt városi tagozatának elnöke ma fölkereste Mosoiu Tiberiu képviselőt, Nagyvárad polgármesterét. Közölte vele, hogy az utóbbi időben hírek jöttek forgalomba, melyek szerint

a nagyvárad városi üzemeknél szolgálatot teljesítő kisebbségi tisztviselőket és munkásokat a közeljövőben elbocsátják állásukból, azon a címen, hogy nem beszélnek jól a román nyelvet.

A Magyar Párt tiltakozik ezek ellen a leépítések ellen, mert igazságtalannak tartja, hogy ezzel az ürüggyel fosszák meg kenyérrel azt a tisztviselőt, vagy munkást, aki éveken keresztül a legkifogástalanabban végezte munkáját.

lanabban végezte munkáját.

A polgármester kijelentette, hogy a városi tanács egyelőre még nem foglalkozott ezzel a kérdéssel. Ő a maga részéről a legnagyobb jóindulattal kezeli az ügyet és igyekszik fog olyan megoldást találni, ami a kisebbségeket is kielégítse.

FLOREAL arckrém

a legkifejlesztettebb arc- és bőrápolószer.

No. 1. Nappali használatra, puder alá

No. 2. Éjjeli használatra: szeplő, pattanás és májfoltok ellen.

1 tévely ára 40 lej. — Vezérképviselő: Drogueria „Centrala”, Oradea.

10—10 évet kaptak a kolozsvári pénzespostás merénylői

Kolozsvár, június 7

A kolozsvári hadbírósg ma délben hirdette ki ítéletét Huttera Ottó és Simon Pál marosvásárhelyi fiatalemberek ügyében, akik hónapokkal ezelőtt véres merényletet követtek el Nikita Gábor kolozsvári pénzespostás ellen, azzal a céllal, hogy kirabolják. A katonai ügyész a vádlottak példás megbüntetését kéri. A védők enyhítő körülményekre hivatkozva, a mentőszakaszok alkal-

mazását kéri. Rövid tanácskozás után a hadbírósg kihirdeti ítéletét.

Eszerint Huttera Ottót és Simon Pált bűnösnek mondja ki emberölés kísérletének büntetésében és a katonai törvénykönyv idevonatkozó szakaszainak alkalmazásával őket 10—10 évi börtönbüntetéssel sújtotta.

Az elítéltek fellebbezést jelentettek be a hadbírósg ítélet ellen.

Bombamerénylet a belgrád—párisi gyorsvonat ellen

Belgrád, június 7

A zágrábi pályaudvaron felrobbant a Belgrád—párisi gyorsvonat egyik másodosztályu kocsija.

A vasuti kocsit szilánkokra tépte a bomba, de senki sem sebesült meg.

mert az utasok a Perronon sétáltak.

A vizsgálat valószínűnek tartja, hogy a bombát még akkor helyezték el a kocsiban eddig ismeretlen tettesek, a mikor a vonat még osztrák területen járt.

Van-e olyan pék Erdélyben,

aki 6 láda aranyat vihetne a Nemzeti Bankba?

Piatra Neamt, június 7

A Nemzeti Bank piatra-neamti fiókjának helyiségében kedden délután különös jelenet játszódott le. A bankban megjelent Nicolau pékmester, és tanuk jelenlétében, 6 darab körülbelül összesen 60—70 kiló aranyat tartalmazó ládát helyeztetett letébe.

A pék évek óta rendkívül szerényen élt s így nagy feltűnést keltett, hogy a

szegénynek vélt ember ilyen hatalmas kincs tulajdonosa. A pék kijelentette az érdeklődőknek, hogy a kincseket már évek hosszú sora óta gyűjti és talán soha se hozta volna nyilvánosságra a titkát, ha a rablótól való félelme nem kényszeríti erre. A péket ugyanis megijesztették az utóbbi idők gonoszítottairól szóló hírek és ezért biztos helyre akarta menekíteni vagyonát.

Elutasította a főhadbírósg a színajai merénylők fellebbezését

Jogerőssé vált Duca gyilkosainak a büntetése

Bukarest, június 7

A hadsereg felülvizsgáló bírósága, a mely a katonai igazságszolgáltatásban a legfelsőbb fórum szerepét tölti be, csak szerdán déli 1 órakor hozta meg ítéletét Duca néhai miniszterelnök három gyilkosának fellebbezési ügyében.

Chiriac őrnagy fővádbiztos a délelőtti tárgyalási ülésen fejezte be vádbeszédét s azzal háritotta el a védelemnek Tăulescu külügyminiszter kihallgatásának elmulasztásának miatti semmisségi panaszát, hogy ez a védelem büne, mert nem kérte idejében a külügyminiszter megidézését. Fél 11 órakor a revíziós

hadbírósg egy negyed órára felfüggesztette az ülést, majd Didi Micescu védő fejtette ki a védelem végső válasz-érveit.

Ezután a hadi főtörvényszék ítélethozatalra vonult vissza s hosszas tanácskozás után 1 órakor hirdette ki döntését, amellyel

a színajai merénylők fellebbezését egyhangulag visszautasította.

Ezzel az ítélettel Constantinescu, Caranica és Belimace életfogytiglani kényszermunkára szóló elsőfoku büntetése jogerőssé vált.

Csikszeredán is létrejön a választási megegyezés

Câmpian, a székelyek új megváltója, Pullman-kocsit szerzett a székelyeknek és új győzelemre vágyik

Csikszereda, június 7.

Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy Gyergyószentmiklós magyarságának sikerült a közgyűlési választásokra méltányos választási egyezséget kötni a kormánypárttal. Hasonló egyezség céljából ülést tartott a magyar párt csikszeredai tagozatának intézőbizottsága is.

A gyűlésen részletesen ismertették a kormány megbízottjai és a Magyar Párt vármegyei tagozata között lefolyt egyezségi tanácskozásokat. A nagyszámu gyűlés úgy döntött, hogy elvben hozzájárul az egyezményhez. Nem tartja időszerűnek a nagy költségekkel járó és átkos szenvedélyeket felkavaró választási küzdelmet. Ezzel szemben leszzegezi, hogy a város magyarságának számarányához mérten a 28 választandó tanácsosi tagságból legalább 24—5 illetné meg. A béke és a zavartalan együtt-

működés érdekében azonban nem követel ennyi helyet. Megelégszik 20 tagsággal, de ebből aztán nem enged.

Ha ezt az ajánlatot nem fogadják el a román pártok, úgy haladéktalanul összeállítja önálló listáját és a magyarság óriási számarányu többségére támaszkodva, fölveszi a harcot a román pártokkal szemben.

A lista összeállítását az eddigi szokástól eltérően érdekképviselői alapon fogják megjeíteni. A város összes társadalmi rétegeit: gazdákat, iparosokat, kereskedőket és szabadfoglalkozású egyéneket, felhívják, hogy a városi tanácsba kizemelt embereiket jelentsék be a párt helyi tagozatához s az így beérkezett előterjesztések alapján állítja össze a közelebről összehívandó intézőbizottság a végleges listát, melyet azonnal le is tesznek a törvényszéken.

Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy a közelgő vármegyei tanácsválasztásra már a román pártok is nagyban készülnek. Különösen a dr. Max Câmpian gyergyószentmiklói képviselő vezetése alatt működő kamatellenes csoport köti az ebet a karóhoz. A képviselői választások során igen előnyösen bevált maszlalások egyszer beváltak s most azt hiszik, hogy a székelységet dróton rángathatják s egy másodosztályu vasuti Pullmann-kocsi elég érdem ahhoz, hogy „vezérük” székely atyámes-ternek játssza ki magát.

Erre a körülményre vall az a nagy buzgalom, amit néhány nap óta dr. Max. Câmpian jőpénzen felfogadott emberei csinálnak. Gyergyó és Felcsik községeiben házának és hihetetlenben-nél-hihetlenebb ígéretekkel próbálják megnyerni maguknak a lerongyolódott székely tömegeket. Azt hiszik, hogy gyermekmesékkel az idők végtelenségéig lehet bolondítani a mindennéből kiforgatott népet. Tévednek, mert nem lehet. Csikmegye sokat tanult az utóbbi időben. A legutóbbi képviselői választások óta is egymást érték a tanulságos példák. Szemük előtt folynak le a megdöbbentő események. Azt is tudják, hogy dr. Max. Câmpian, akit nagy reményekkel választottak képviselővé, egyetlen dolgot eszközölt ki: a székely kör-vasutra egy első- és másodosztályu Pullmannkocsit vezényeltetett. Nem a székelyek, hanem a saját kényelmére. Hol van az a székely, aki ma másodosztályon utazhatik az államvasutakon. Harmadikra sem telik.

Ilyen „eredményekkel” igazán kár igazolni pillanatnyilag is a székely kedélyeket. Nem érdemes. Nem, mert a hirdetett sok jót már ugysem hiszik el azoknak, akik e nép roskadozó vállain akarnak érdemtelenül a magasba lendülni.

f. gy.

Felakasztotta magát egy szerencsétlenül járt autóbusz sofförje

Zágráb, június 7

Egy belovári autóbusz tegnap este Daruvár közelében szerencsétlenül járt és 12 utasa súlyosan megsebesült.

A szerencsétlenség után az autóbusz sofförje, aki sértetlen maradt, a közel erdőbe futott és felakasztotta magát.

Nincs vége a Stavisky-ügy szenzációinak

Páris, június 7

A Stavisky-ügy vizsgálóbizottságánál tegnap egy Hubert nevű ember jelentkezett tanúkihallgatásra.

Hubert elmondotta, hogy a gyilkosság napján arra járt, ahol Prince vizsgálóbíró holtan találták. Az országutot rendkívüli sebességgel közeledett feléje egy autó és amikor közelébe ért, a kocsit lefékeztek s így felismerné még ma is a benne ülő három férfit.

Az elébe tett fényképekben Hubert felismerte Bonny rendőrfelügyelőt és még egy rendőrtisztet, akik szerinte akkor menekültek a gyilkosság színhelyéről.

Bonny rendőrfelügyelő egy ízben már le volt tartóztatva bűnrészesség gyanúja alatt, de a bizonyítékok elégtelensége miatt szabadlábra helyezték. Most ismét letartóztatták a másik gyanúsított rendőrtisztviselővel együtt.

Izületi csúznál és ischiásnál, neurálgikus és arthritikus fájdalmaknál egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz, reggel éhgyomorra bevéve, gyorsan előmozdítja a gyomor és a belek működését s igen könnyű, lágy székletet, jó emésztést és kellemes közérzetet biztosít.

Kilencragu család bennégett egy kigyulladt házban

Berlin, június 7

Schwanberg községben kigyulladt éjszaka egy gazdálkodó háza.

A tüzet a szomszédok vették észre, de segíteni már nem tudtak, mert a ház porrá égett.

Az egész családot álmában érte a tűz és a gazda, felesége és két gyermeke bennégték a kigyulladt házban.

Fogai részére reggel és este

a legolcsóbb minőség-fogkrém Tubusa Lel 16.- és 26.-

A legujabb szász szenzáció

Miért távozik Erdélyből Theil dr., a Kronstädter Zeitung eddigi főszerkesztője?

Tetőfokára ért s ebben a hónapban dől el a szász népközösség válsága
Az erdélyi nácik végső rohama a feloszlás előtt

Brassó, június 7.

Az erdélyi szász-német közéletben egymást követik újabb és újabb szenzációk, amelyek megannyi szempontból nem hagyhatják közömbösen a kisebbségi magyarság köz-életét sem, hiszen kihatnak a mi politikánkra, különösen községi, helyi önkormányzati politikánkra is.

A legujabb szász szenzáció: Theil Fritz dr., a kiváló német közíró, kivált a Kronstädter Zeitung kötelékéből, a melynek közel öt esztendőn át felelős

szerkesztője volt. Megindító hangú vezércikkben elbucszott a lap olvasóitól, amelynek Neugeboren Emil utódjaként fél évtizeden keresztül politikai irányítója volt, imponáns díszvacsera keretében a szász-német közélet régi vezetői ünnepélyesen elbucszatták a Theil dr. már csomagol is, hogy összesen 11 évi lapszerkesztői működés után elhagyja szülőházát, Erdélyt és a nagy német glóbus más területén folytassa munkásságát, érvényesítse kétségtelenül nagy-szerű közírói képességeit, amelyeket itt most ledorongolt a testvérviszály, a dur-

va marakodás átkos szenvedélyessége.

Mert Theil dr. annak a belső harcnak az első áldozata, valójában bűnbakja, a melyet a NEDR (Románia németjeinek nemzeti megújító mozgalma) néven az elvakult nemzetiszocialisták az egykor fegyelmetszűzéről és egységéről híres erdélyi szász népközösségben felidéztek s amely most hevesebben dül és pusztít, mint valaha. Theil dr., Roth Hans Ottó szemint „a legjobb szász újságíró” távo-zása, szinte kiüldözése pedig jellemzően válságos tünete a szász belső ellentétek kiéleztségének és elfajultságának.

Kiméretlen, egységromboló harc a diktatura szellemében

Miről van szó alapján véve? Miért kell az erdélyi szász-német népközösség egyre hányatottabb hajójának a fedélzetéről a tengerbe ugrania egy olyan köz-életi embernek, mint aminő Theil dr., a kinek hibáinál és jóhiszemű tévedéseinél sokkal nagyobb érdemeit egyetlen szász sem vitatja el?

Ahhoz, hogy a Kronstädter Zeitung volt főszerkesztőjének sok tekintetben tragikus sorsát megérthessük, vázolóunk kell legalábbis nagyjából a szász belső viszálykodásnak jelenlegi kritikusi állapopotát, amely a kisebbségi magyarság szempontjából is fölöttébb tanulságos, figyelemreméltó.

Jó két esztendeje immár, hogy az erdélyi szász hitlerista mozgalom, amelyet Fabritius dr. és társai a nagyszabedű fejlesztettek ki, minden bizonnyal nem jelentéktelen külső támogatással, megkezdte rohamait a szász népközösség vezető-intézményeinek a meghódításáért. A hitlerizmus németországi uralomra jutása persze egyszerre fokozott lendületet adott ennek az akciónak, amely a nemzeti szocializmus erőszakosan átírt jelszavaival és módszereivel mindenáron le akarja taszítani a vezetőállásból a népközösség eddigi nemzeti konzervatív hagyományörző elemeit s egyedül, kizárólagosan akar uralkodni a birodalmi minta szerint.

A két irányzat tudvalevőleg a múlt őszön tartott népszervezeti választásokon csapott először össze, amelyek során a náciknak sikerült több helyen megkaparintani a többséget, a vezetést. A január 22-iki néptanácsi alakuló-ülésen aztán a hitleristák diktatórikus és kihívó magatartása miatt szakadásra került a sor: a régi, hagyományörző irányzat hívei tiltakozva kivonultak s a nácibefolyás ellensúlyozására megindították a szász egységmozgalmat, amely szép eredményeket kezdett felmutatni.

Mintegy kéthónappal előttről a nácik békét kötöttek a szász-evangélikus egyház vezetőségével s akkor úgy látszott, hogy sikerül áthidalni a politikai ellentéteket is. Komoly remény volt rá, hogy az elvakult hitleristák mégis belátják tevékenységük kárhatóságát a kifelé való egységfront szempontjából, különösen a folyton erősödő román sovinizmus kisebbségellenes magatartására való tekintettel. Közben a régi hagyományörző vezetés mindent elkövetett, hogy elfogadtassa felfogását a német birodalmi kormány is, amelynek megbízottaként az itteni náci-mozgalom vezetői magukat állandóan kijátsszák. — Berlin azonban csak gyengén cáfolt rá az erdélyi hitleristák egyeduralmi beállítottságára s tessék-lássék állásfoglalásának nem volt meg a kívánt hatása a szász belső viszálykodás leszerelésére érdekében.

A szász nácik végső erőfeszítései

Tudni kell másrészt, hogy az itteni nemzetiszocialisták nyilvános mozgalmának meg vannak számolva a napjai. Az a parlamenti választási paktum ugyanis, amelyet néhai Duca miniszterelnök a hivatalos német párttal december

elején kötött és amelyet a Tatarescu-kormány is magáévá tett, egyik pontjában kimondja, hogy „a nemzeti megújító mozgalomnak”, illetve a hitlerista szervezeteknek legkésőbb ez év július elsejéig be kell olvadniuk a szász népközösség régi hagyományos, hivatalosan elismert szervezeteibe, azaz a helyi, kerületi és országos néptanácsba, különben maga a kormány oszlatja fel azokat. — Duca csak ezzel a feltétellel állott el arról, hogy a Vasgárdával egyidejűleg betiltsa a szász hitleristák szervezeteit is, amelyeknek programja és célkitűzései a

A hitleristáknak csak saját uralmuk fontos

Támadásukra jó alkalomnak kínálkozott a barcasági kerületi néptanácsnak az az ülése, amelyet Depner dr. elnök avégből hívott össze, hogy döntsenek a megyei prefektusnak a községi választásokra vonatkozólag tett paktumajánlata fölött. Ez az ajánlat, amelyet a prefektus egyébként a magyarságnak is megtett, kedvezőnek mondható, mert vállalja ugyanazokat a feltételeket és erőviszonyokat, amelyek alapján a magyarság és szászok 1930-ban, azaz a Maniu-kormány alatt a községi, városi és megyei tanácsokban résztvettek. Ez a legelőnyösebb „status quo ante”-megállapodás lett volna, ami a mai kedvezőtlen körülmények között egyáltalán elérhető.

A barcasági szász kerületi néptanács többsége (93 szavazat) a paktum mellett szavazott, míg a nácik 72 szavazattal kisebbségben maradtak. Ennek ellenére bejelentették, hogy nem hajlandók alávetni magukat a többségi határozatnak, ami példátlan a szász népközösség történetében, annyival is inkább, mert a régi irányzat azokban a helységekben, amelyekben tavaly a hitleristák jutottak többségbe, minden további nélkül állotta a fegyelmet. A népközösségi fegyelm volt ugyanis eddig legszilárdabb pillére a szász közéletnek.

A nácik példátlan magatartása miatt a barcasági kerületi vezetőség, élén dr. Depner-rel, lemondott s jelenleg csak átmenetileg vezeti tovább az ügyeket. Nem akarja vállalni a felelősséget a választások lefolyásáért, amikor a kisebbségben maradt hitleristák nem hajlandók fegyelmzetten alávetni magukat a többségnek. Az adott helyzetben viszont a törtető hitleristák sem merik átvenni a vezetést, hanem csak kárörvendenek, hogy itt is sikerült széttrönniök a nehezen összekovacsolt egység fozakát.

A gyűlölködés mindenek felett

A paktum meghiusulása természetesen komolyan veszélyezteti a brassói és barcasági szászok eddigi pozícióit a közigazgatási szervekben, a tanácsokban, az azonban — úgy látszik — nem fontos Gust dr.-nak és társainak, hogy Brassó és Brassó megye ezáltal még inkább elveszti hivatalosan kisebbségi jellegét, hogy népünknek a jövőben kevesebb befolyása lesz a helyi önkormányzatba, mint eddig volt. Mert az kétségtelen, hogy ha a szászok önálló listával szerepelnek a községi választásokon s nem

kormány felfogása szerint, összeférhetetlenek Románia általános külpolitikájával és szövetségeivel, minthogy a hitleri nagynémet törekvéseket képviselik.

A szász nácik számára tehát közeleg a végzetes határidő, amikor fel kell hagyniuk eddigi tevékenységükkel. S ezért most a végső rohamra indultak, hogy még július elseje előtt ott is kézbe kaparintsák a hivatalos szervek vezetését, ahol eddig ez nem sikerült nekik. Így például Brassóban, illetőleg a Barcaságon, ahol mindeddig kisebbségben maradtak a régi vezetőséggel szemben.

összefogva, mint eddig, a magyarsággal és az egyik román párttal, veszíteni fognak képviselőik erejéből. A kutyaszorítóba került náciknak csak rögeszméik a vezérségi és az egyetemességi elv, szóval a diktatura, parancsuralom a fontos, s ennek kedvéért készek feladni népük eddigi vívmányait, készek a legcsunyább megalkuvásokra is. Mert amilyen kiméretlenek saját népközösségükön belül, annyira meghunyászkodók a kormánnyal szemben.

Most csak a gyűlölet fűti őket a szász népközösség régi, hagyományörző vezető-rétege, minden ellen, ami demokratikus, szabadelvű, a kisebbségi magyarság ellen is, amelyet lenéznek s nemcsak együttműködésre, hanem szóbaállásra sem tartanak érdemesnek.

Theil dr. kitér, mert megundorodott

Ilyen körülmények között a szász népközösség kifelé való politikai tevé-

kenysége holtpontra jutott, megbénították a nemzetiszocialistákat, akiknek a szemében Theil dr. egyike volt a leghevesebben támadott tuskéknak. Pedig Theil dr. nem világnézetű alapon ugyan, általános német szempontból mindig védelmére kelt a mai birodalmi rendszernek, sőt ezen a téren többször odáig ment, hogy például velünk is többször szenvedélyes hírlapi vitát folytatott a miatt, mert tévesen úgy látta, hogy a hitlerizmus bírálatával bántjuk az egész német nép önértetét, ami azonban mindig távol állott tőlünk. De Theil dr.-nak ez a hitlerizmussal általában rokonszenvező, tárgyilagos magatartása sem elégítette ki a türelmetlen nácikat s már régebben követelik a fejét. Tulajdonképpen már hetek óta szó volt távozásáról, míg most megkapta a kegyelemdőfést a miatt, mert nem akart és nem tudott egészen behódolni.

Minthogy a Kronstädter Zeitung a barcasági kerületi néptanács tulajdona, a néptanácsnak eddigi vezetősége pedig, amellyel a lap főszerkesztője általában azonosította magát, lemondásban van — Theil dr. jobbnak látta most kiválni, hogy ne kelljen alárendelnie magát a kerületi néptanács új vezetőségének, a mely esetleg már hitlerista többségű lesz, kiváltképpen, ha a régi vezetőség kitarít lemondása mellett s félreáll az útból. — Theil dr. megundorodott ezektől az értelmetlen, káros harcoktól, amelyekről valójában a hivatalos Németország is megállapította, hogy egy kisebbségi sorsban levő népcsoport kebelében csak ártanak s gyengítik a külső ellenállás frontját, igazában a többségi nemzet malmára hajtják a vizet.

„A legjobb szász újságíró” rövidesen elhagyja az országot, hogy külföldön, pontosan még maga sem tudja hol, hálátlabb környezetet keressen munkásságának. Utódja egyelőre nincs a Kronstädter Zeitung élén, hanem a lapot ideiglenesen Zerbes Mihály, a kerületi néptanács főtájkára jegyzi addig, amíg a barcasági vezetés sorsa el nem dől.

Theil dr. távozását tehát a szász politikai válság tetőfokát jelzi.

Ebben a hónapban válik el, hogy Brassóban és a Barcaságban is felülkerekednek-e hát a nemzeti-szocialisták, avagy a fegyelm betartásának feltételével, tovább élén marad a régi, hagyományörző vezetőség? Ez utóbbinak a félreállása kétségtelenül kedvezőtlen hatással volna az erdélyi nemzetiségek közötti viszony további alakulásának a szempontjából, mert az öregebb, higgadtabb szász nemzedék, amely ugyan a háboru előtt éles harcban állott a magyarsággal, most mégis inkább tisztában van a kisebbségi sorsközösség szükség-szerűségeivel, mint a gőzfejű hitlerista fiatalok, amely megfontolatlanul veszélyeztetni nemcsak saját népének eddigi vívmányait, hanem a többi népkisebbség helyzetét is.

Az erdélyi magyarság a maga érdekeinek a szempontjából csak azt kívánhatja, hogy a szászok körében inkább a régi politikai elvek érvényesüljenek, amelyek — ha elsősorban öns elgondolással sokkal is — számolnak az érdekek összeegyeztetésének és kiegyenlítésének a kívánalmaival s amelyek a hagyományos erdélyi szellem jegyében türelmetlenséggel igyekeztek előmozdítani a három úrteni nép békés együttélésének az ügyét.

Körösi Sándor

A Peter Julian-féle vesztegetési pör a nagyváradi törvényszék előtt

Nagyvárad, június 7.

Ma kezdte meg a törvényszék Constantinescu-tanácsa a Peter Julian-féle vesztegetési pör tárgyalását. A vádlottak: Peter Julian volt tartományi igazgató, a kit többrendbeli megvesztegetéssel, Petcu József tartományi igazgatósági útkár, a kit három rendbeli csalással vádolnak. A többiek: Popovici György bukaresti ügyvédet, Centea Gyula tisztviselőt, Bonnerth Rudolf temesvári ügyvédet és Faicevici Izidor bukaresti ügyvédet részint csalással, részint pedig zsarolással vádolják. A vádirat szerint a bűncselekményeket 1930-ban követték el a temesmegyei jegyzői kinevezések, illetve áthelyezések alkalmával.

Kihallgatásuk során a vádlottak kivétel nélkül tagadják a terükre rótt bűncselekményeket. Stupariu István temesme-

gyei fősolgabíró tanuvallomásában kérvényesen nyilatkozik Peter Julian közigazgatási működéséről. Zimmer János jegyző kijelenti, hogy

60 ezer lejt adott Centeának, hogy hagyják meg állásában,

Centea neki becsületszavára kijelentette, hogy a pénzt átadta Peter Juliannek. Pastiu Aloisie jegyző azt vallja, hogy Bonnerth jelentkezett nála és megígérte, hogy 50 ezer lejt egy gazdag temesmegyei községbe helyezik át. Az elnök rámutat Bonnerthre:

— Ez az ur volt magánál?

Pastiu kijelenti, hogy az illető, aki nála járt, másképpen nézett ki.

— Ugy látszik, szélhámos áldozata lett — jegyzi meg az egyik védőügyvéd.

Az ügyész Centea és Petcu kivételével a vádlottak felmentését kéri. Az ítéletet holnap hirdetik ki.

Negyedóraig verte a galambtojás-nagyságu jég Brassót és környékét

Brassó, június 7

Szerdán délután fél 3 órakor hatalmas jégzivatar vonult át Brassó felett. Mintegy negyedóra hosszat szakadatlanul, sűrűn hullott a galambtojásnagyságu jég és megdöbbentő következményeket hagyott maga után.

Ahol a zivatar zöme elvonult, a Fekete templom és Bolgárszeg közötti városrészen, jelentékenyen megrongálta a házakat: a cserepeket összetörte, leverte a vakolatot s némely háznak az ablakait is betörte.

A város utcáin 10—15 centiméter magasú jég torlódott fel s félórával a zivatar után még iszap borította az Ár-

vaház, a Hirscher és Kórház-utcát, a Csizmadia-utcában pedig valóságoslag meggátolta a gyalogjárók forgalmát a 20 centiméternyi víz.

A Cenk lábánál levő Vár-utcában és a Fellegvár oldalán elhaladó Hátulsókőbánya-utcában a kertek fákat kopasztotta meg a jég s a lakosok becsülése szerint a gyümölcstermésnek egyharmadát megsemmisítette, ugyanígy a veteményt is.

Az Árvaház és a Hosszu-utca pincéit komoly veszéllyel fenyegette az uttesten feltorló víz, úgyhogy a tűzoltók is kivonultak, azonban érdemlegesebb közbelépésre nem volt szükség.

Csak a ragyogó fehér fogsor tetszik...

Tudományos eljárás, amely gyorsabban és alaposabban eltünteti a fogakon levő sárga foltokat, megfehéríti fogsort... Egy kísérlet meg fogja győzni. Rövid időn belül látni fogja, hogy a KOLYNOS fogkrémtől olyan ragyogó fehérséget kapnak fogai, amilyent egyetlen más közönséges fogpasztával sem tud elérni.

Finom habja behatol a legszűkebb foghézagokba is, eltünteti a sárga foltokat és a fogzománcot látható lerakódást, anélkül, hogy a zománcot megtámadná. Kezdje meg azonnal a KOLYNOS fogkrém használatát, — egy centiméter nagyságu darab száraz keféen, kétszer naponta, — és azonnal észlelni fogja hatását: fehér, egészséges fogak, rózsaszín foghús. Vegyen még ma egy tubus KOLYNOS fogkrémet.

Izgalmas jelenetek közben temetik a leszerelési konferenciát

Henderson drámai hangú felhívása a jövő generáció védelmére Barthou újabb heves támadása Henderson és a semlegesek ellen

A francia és az angol sajtó egyformán beismeri az értekezlet kudarcát

Simon és Eden eltávozott Genfből azzal a nyílt bejelentéssel, hogy Anglia nem látja értelmét annak a szószaporításnak, amit a Franciaország köré csoportosult államok végeznek a leszerelési konferencián azért — hogy elkerüljék a leszerelést.

De Henderson maradt. Hendersonnak maradni kellett. Henderson, a munkáspárt egykori külügyminisztere és az angol munkáspárt mostani elnöke, tulajdonképpen nem Angliát képviseli a konferencián, bármennyire is Anglia békére törekvő szelleme nyilvánul meg felszólalásában, hanem az összes államokat, amelyek kitüntették azzal, hogy a leszerelési konferencia elnökévé választották.

Csak hogy ez a kitüntetés időközben tragikus feladattá minősült. A pártatlan elnök, akinek személye — elméletben — fölülte áll érzelmeinek, szenvedélyeinek és izgalmaiktól fűtött szóharocoknak, közkatona degradáló. Öröklényen áll a kétségbeesetten próbálja védeni a visszavonult főcsapat állását az utolsó percig, még akkor is, ha már teljesen reménytelen a helyzet.

Henderson, ha nem nevelkedett volna a realpolitika iskolájában, akkor is megtanulta volna magában az angol politikában a romantikus eszközök megvetését. Bizonyos tehát, hogy mai felkiáltása nem az ő hangja, mert tudja, hogy a jövő generáció életére való hivatkozás

nem fegyver azokkal szemben, akik mindig szívesebben látják ezt az ifjúságot hősi gesztusokra beállítva, mint könyvek fölé hajolva. Am Henderson már nem azokhoz beszél, akik a genfi palota tanácstermében körülötte ülnek. Mintha csak azért maradt volna ott, csak azért nem követte volna Simont és Edent, hogy erről a messzehangzó fórumról próbálja tuhársogni azokat, akik a fegyvert csörgetik körülötte és megpróbálja a diplomácia szótárában eddig ismeretlen szavakkal felébreszteni a világ holtinak hitt, de — talán — csak alvó lelkiismeretét.

*

A mai ülés szenvedélyes hangú vitáját az váltotta ki, hogy Barthou tegnap tulságosan erős hangon utasította vissza Henderson indítványát a németek visszahozását illetően. Olyan hangon, hogy Henderson felvetette a bivalmi kérdést. Ez a tény és Henderson újabb határozati javaslata, amely megint nem a franciák által hangoztatott örökös biztonsgot, vagyis Németország lefegyverzését javasolta, hanem az általános lefegyverzésre tartalmazott indítványt, — olyan izgalomba hozta Barthout s ezzel az egész tanácstermet, hogy az ülés csaknem botrányba fulladt.

Barthou már nemcsak Angliát, de a semleges államokat is támogatta és Madariaga rendreállítására — Barthou által — példátlan a diplomáciai tanácskozások történetében.

UJABB IZGALOM BARTHOU FELSZÓLALÁSA ALATT

Henderson után ismét azonnal felszólt Barthou. Hevesen tiltakozott a határozati javaslat elfogadása ellen.

— Erdemi dolgról van szó, — mondotta — és a határozati javaslat a legfontosabb kérdés, a biztonsg kérdés fölött elsiklik.

Henderson minden jel szerint a németeknek akar kedvezni.

Határozati javaslatában érdekelt hatalmakról beszél, de jobb mindjárt nevének nevezni a gyermekét: Németországról van szó.

— Franciaország, ha már arról van szó, szívesen tárgyal, de nem Berlinben, hanem Genfben!

— Egyébként bizonyos vagyok abban, hogy ezt a pontot Madariaga spanyol megbízott agyalta ki.

Madariaga spanyol megbízott ingerülten felugrik és hevesen tiltakozik Barthou tónusa ellen.

Barthou önmagából kikelve válaszol Madariaga tiltakozására:

— Nem tudtam, hogy szónokokat már Genfben is szabad fébeszakítani! Ha Madariaga ur

közbeszólása precedenst jelent, rendben van! Legközelebb magam is élni fogok a közbeszólás jogával...

— Edennel és Mottával szemben az a felfogásom, — folytatta felszólalását Barthou, — hogy

inkább semmiféle egyezmény se legyen, minthogy rossz megállapodásokat kössünk.

A biztonsg kérdésének rendezése nélkül Franciaország semmiféle egyezményt sem hajlandó aláírni!

HERRIOT IS SOROMPÓBA LÉPETT

Páris, június 7.

A francia sajtó továbbra is helyesléssel veszi tudomásul Barthou genfi szereplését, de azért most már érzi a francia sajtó hangján, hogy megütközéssel veszi tudomásul a helyzeti ilyen súlyos kiélezését.

Már Herriot is sorompóba lépett Barthou védelmében és mai cikkében azt írja, hogy Barthounak sikerült megakadályozni Henderson tervét, hogy Franciaországot megálazza Genfben.

Az Ouvre megállapítja, hogy a genfi értekezlet végórát éli és szemrehányást tesz Angliának, hogy cserbenhagyta a szövetségi gondolatot.

BARTHOU RÓMÁBA UTAZIK

Annál nagyobb örömmel regisztrálják azonban azt a hírt, hogy

Barthou júliusban, bucaresti és belgrádi útja után Rómába utazik.

A francia lapok szerint ez az utazás ismét újabb bizonyíték a francia—olasz közeledés mellett.

AZ ANGOL SAJTÓ

már csak temet.

A Daily Herald szerint a leszerelési értekezletet Barthou robbantotta fel és jobbnak véli, ha félbeszakítják, mielőtt még jobban kiélesedik a helyzet.

A Times a helyzet kiélesedését annak tulajdonítja, hogy Barthou megteremtette a védő szövetségi rendszert Németországgal szemben

Ez most a kérdés Kolozsváron

Elaludt-e Zuckermandel?

Kinos botrány Kőrösladányi hipnotizőr előadásán

Kolozsvár, június 7.

Kolozsvárnak éveken keresztül kedvence volt Kőrösladányi, a hipnotizőr. Ha a magyar színháznak rosszul ment (ami az utóbbi időben bizony elég gyakran fordul elő), csak szoltak Kőrösladányinak s az akaratátvitel művésze jószabású vörös frakkjával zsufolt nézőteret varázsolt a pusztaságba, ami kietlenül és kilátástalanul vette körül az erdélyi magyar színjátszás tüzhelyét. És minden úgy ment, mint a karikacsapás. Kőrösladányi hipnotizált és gondolatot olvasott, megoldhatatlannak látszó titkokat fejtett meg és játszott az illuziókkal, mint mesterhegedűs holmi láthatatlan Stradiváriuson. Most aztán kis baj történt. Tegnap este Kőrösladányi ismét fellépett. Az Iház—Fekete-társulat kabaréestét rendezett s arra meghívták Kőrösladányit is. A művész felöltötte frakkját és kiállt a színpadra. Hipnotizálni kezdett. A nézőtérrel többek között felhívta Zuckermandel urat is, aki leült a székbe s mint jó médiumhoz illik: a mester egyetlen intésére józium álomba merült. Mindenki tapsolt Kőrösladányinak. Ekkor tört ki a botrány. Zuckermandel ur mindenki nagy elképedésére felugrott székéből és nyomdafestéket nem tűrő szavakkal kezdte Kőrös-

ladányit aposztrofálni. Hogy neki már régóta gyanus ez a hipnotizőr, hogy csak színlelte az alvást stb. stb., szóval alaposan megtépázta a mester babérait. Mindez csak néhány pillanatig tartott, mert jött a rendőrség és leszállította a színpadról Zuckermandel urat.

A közönség?

A hatósági közegeknek kellett megakadályozni, hogy el ne verjék a ravasz Zuckermandel.

Kőrösladányi kijelentette, hogy ideg-

— Epe- és májbetegségeknel, elsősorban epehólyagkatarrus, epeköképződés és sárgaság eseteiben a mindig enyhe hatású természetes „Ferenc József“ keserűviz a hasi szervek funkciót élénkebb tevékenységre sorkenti. Evtizedes orvosi tapasztalatok igazolják, hogy az otthoni ivókura leggyakrabban úgy válik igér eredményessé, ha a Ferenc József vizet reggeli éhgyomorral, kevés forró vízzel keverve isszuk

rohamról van szó. Zuckermandel annak rendje s módja szerint elaludt. Az idegek azonban nem bírták a transzot.

Most már Kolozsváron ez az aktuális kérdés: elaludt Zuckermandel, vagy nem aludt el?

Egyéb híjján ezen is el lehet töprengeni.

Henderson drámai hangú felszólalása

Genf, június 7.

A leszerelési értekezlet elnökségének mai ülésén Henderson Barthou tegnapi felszólalására vonatkozólag kijelentette, hogy ha kétségbevonják pártatlanságát, úgy lemond az elnökségről.

Henderson szavait olyan dermedt csend követte, hogy a légy zümmögését is meg lehetett hallani. S ebben a halálos csendben Henderson odafordult a láthatólag megindult közönséghez hozzájuk intézte további szavait:

— Mint a világ sokmillió fiatalemberének védője állok a helyemen. Ne felejtjük el, ezeknek a fiatalbereknek az élete a mi kezünkben van.

Ezután rátért a Barthou beszédére. Barthou — mondotta — nem fogadta el az indítványt, de ezenkívül megakadályozta azt is, hogy szerkesztőbizottságot létesítsenek a javaslatok feldolgozására. Ezekután csak két

indítványnak lehet helye. Először, ha a francia bizottság előterjeszt egy új munkaprogramot, másodsor:

ha bevalljuk a főbizottságnak, hogy semmiféle megállapodás sem létesült s ezzel lezárják a leszerelési értekezletet.

Barthou megpróbál hosszasan vitatkozni Hendersonnal, de Henderson kijelenti, hogy

Barthou magatartása miatt nemtehet egyebet, minthogy az elnökség ülését holnapra halasztja.

A bejelentés után Henderson határozati javaslatot

terjesztett elő, amelyben leszögezi, hogy az értekezlet tovább folytatja munkáját. A szövetségi javaslatot a kormányok tanulmányozása alá bocsátja, különösen azért, hogy a kölcsönös segélynyújtás kérdését az érdekelt államok megvitathassák egymással.

A leszerelési értekezlet megállapítja, hogy egyes kormányok felfogása és amelyekkel Franciaország, Anglia és Olaszország januári és áprilisi jegyzékében kifejezésre juttattott, bizonyos lehetőséget nyújt az ellentétek elsimítására. Ezért a főbizottság megkéri az egyes bizottságokat, valamennyi leszerelési kérdés en bloc megvitatására és a politikai bizottságokat az összes biztonsgági kérdés felülvizsgálására és a bizottságok az összes kérdéseket hozzászólásukba. A főbizottság véleménye azonban az, hogy csak akkor tudnak eredményes munkát végezni, ha az anyagot politikailag előkészítették.

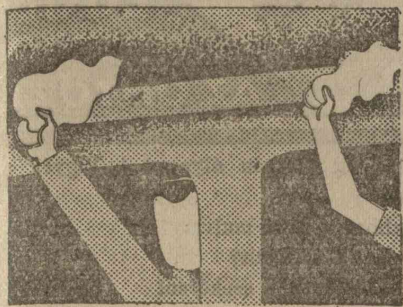
Asszonyom!

Nemcsak ruhában és kalapban, hanem a kölnivízben is van divat. Ezért használjon

Molnár-Moser
kölnivizet

HIREK

A B.L. nyaralattatási akciója

Directiunea Băilor Homoród, jud. Odorheiu. Székelyudvarhelytől 17 kilométer, fenyves erdőben, 800 méter magasságban, ózondus levegő, szénsavas, vasas ivóvíz, meleg-hideg gyógyfürdő. 60 szobás penzió. A penziórendszer mellett 100 lej naponta. Székelyudvarhelyig 50 százalékos vasúti kedvezmény, onnan a fürdőig személyes autóbussz közlekedés. Prospektust küld a fürdőigazgatóság, vagy „Minerva” könyvkereskedés, Odorheiu.

Meisner Mór utazó, Braşov (Brassó) Hirschertca 26. szám. Fürödni lehet az uszodában, kiátnulni a Cenkre, Schallerre és a környező hegyekbe. Szívesen fogadna 3-4 szobában némi fizetővendéget, július 1-től augusztus 1-ig. A lakás nem bent a városban, hanem a Cenk lábánál van. Jólevegőjű és portmentes. Aránygyógyászat szerint.

Ingyen nyaralás ellenében elvállalnék a nyár folyamán foto-amatőr munkát. Cim: Meisner Jakab, Ludas, jud. Turda.

Fiatal órásságod szívesen vállal munkát erdélyi ingyen nyaralás ellenében. Cim: Meisner Jenő, Ludas, jud. Turda.

Tanítók nyaralótelepe Lipován, Bánát. Beum Gheorghe, igazgatótanító, a romániai ifjúsági (Tineretul Invăţătoresc din România), gyűlöletének elnöke, Lipán (Bánát) egy nyári kirándulást szervezett, amelyen az összes tanítók és azok családtagjai részt vehetnek. A szervezett kirándulás alatt szellemi és gyakorlati előadások tartatnak: az ifjúság erkölcsi és szafias neveléséről, a nemzeti művészetéről, a gazdaságról, a falvak egészségügyéről, a földrajzi és pedagógiai tárgyokról stb. A kirándulás tartama egy hónap. Lakás és ételme- és személyenként 800 lej. A kirándulás kezdete július 22-re van tervezve, de a közoktatásiügyi minisztérium engedélyének beszerzése után, minden egyes résztvevővel írásban is kiküldött a pontos kezdetet. Jelentkezések június 15-ig Gheorghe Beuran igazgatótanító, Chizdia, Bl. Timiş-Torontal címre küldendők. Ha magyarul és németnyelvű kollégáink száma meg- akkor külön románnyelvű tanfolyamot is rendezünk.

B. L. vendéglátó szeivénye

Kívágni és beküldeni!!!

Név: _____
 Foglalkozás: _____
 Lakóhely (a helység nevét románul és magyarul): _____
 Helyi postai irányítószám: _____
 Helyi postai hivatal: _____
 Fürödni lehet-e és hol? _____
 Kirándulni lehet-e és hová? _____
 Szomszédos hegyesség van-e a közelben? _____
 Mennyi szobát akar kiadni? _____
 Mennyi vendéget öbajt? _____
 Milyen hónapokban, mettől-meddig fogad vendé-
 geket? _____
 Tanítók nélkül vállalkoz-e gyermekek nyaralattatását? _____
 Ha igen, hány gyermeket és milyen koraikat? _____
 Mennyi pénzért kér egy személy után naponta? _____
 Mennyi pénzért kér egy gyermek után naponta? _____
 Mennyi pénzért ad naponta? _____
 JELENYTÉS: _____

— Sikasztásért ítélték el a gyergyóremetei közbirtokosság volt pénztárnokát: Csikszeredáról jelentik: László Károly gyergyóremetei gazdát az oitani közbirtokosság vezetősége feljelentette, mert a vagyonszövetség pénzből pénztárnoki minőségben 10 ezer ötszáz lejt saját céljaira fordított. A most megtartott tárgyalás során a volt közbirtokossági pénztárnok igazolni próbálta magát, de nem sikerült. A felvonultatott tanúk és írásos bizonyítékok megdöntö-
 hetlenül beigazolták a sikasztás tényét. Így a bíróság háromhavi fogságra és az elsikkasztott összeg megtérítésére ítélte a saját zsebébe inkasszáló volt közbirtokossági vezetőt.

Egy most megnyitott kiállítás tanulsága szerint a legújabb ruhadiót pontos mása a száz évvel ezelőtlinek. 1854-ben éppen olyan ruhákat viseltek az elegáns nők, mint most. A XIX. század ruhadiótjának kiállítása nyit meg Londonban. Különösen az estélyiruhák között feltűnő a hasonlatosság. Akkor is, éppuigy, mint most, magasderékű, szegletes nyakkivágású, kissé bőjujú estélyiruhákat viseltek, uszályal. A krinolinok szoknya is teljesen azonos az 1854-essel. Vannak a kiállításán eredeti, száz évvel ezelőtli barna selyem estélyiruhák, melyek teljesen olyanok, mintha a legújabb divatszalonból kerültek volna ki. Lényeges változás csak a fürdőruhában állott be. Már a husz évvel ezelőtli fürdőruha is teljesen más volt, mint a mai. Hosszu, bonyolult ruhadarabokban fürödtek akkoriban a nők, akik a strandra jobban felöltöztek, mint este a bálba. Nem igaz, hogy a divat mindig széles. Sőt nagyon is tudatos. A nők külsőben is alkalmazkodnak ahhoz, amit a férfiak lélekben csinálnak: a százévi előtti stílushoz.

— Háromszékmegye gyászja. Bene István adobolyi református lelkésznek, a sepsi egyházmegye lelkészi értekezlete elnökének és tanügyi előadójának hosszú szenvedés után, élete 59-ik évében bekövetkezett halála gyászba borította egész Háromszékmegyét. Bene István fájának, hitének és népének hűség és soha nem lankadó munkása volt, aki izzó lelkesedéssel és bizó reménykedéssel állott örök helyén a legnagyobb megpróbáltatások közepette is. Erthető, hogy korai elmúlását az egész megye fájjalja és gyászolja. Bene Istvánt tegnap helyezték Aldoboly község templomkertjében örök nyugalomra. Temetésén a megye legszélesebb rétegei képviseltették magukat. A sepsiszentgyörgyi református kollégium előjárósága és ifjúsága testületileg vett részt a végtesztesség megadásánál, Brassó református intézményeinek képviselőiben harminctagu küldöttség helyezett díszes koszorút a ravatalra és a megye református papsága teljes számban ott állott a koporsó mellett. A temetési szertartást Farkas István lisznyói, Tökés József málnási és Dénes János ifyfalvi lelkészek végezték. A sepsiszentgyörgyi kollégium énekára és az ifyfalvai református dalárda gyász-
 dalokat énekelték. Szász Béla tanár a kollégiumi előjáróság nevében, Dániel Viktor rektorprofesszor, a brassói református középiskola előjárósága részéről, Kövér János a megyei tanítóegyesület megbízásából, Keresztes Károly dr. pedig a Magyar Párt háromszékmegyei tagozata nevében vettek búcsút a kiváló paptól és közéleti férfittól.

— Illusztrált beszámoló a romanizálás sikereiről. Tudósítónk jelenti: Szilágyosomlyó a háború és az ezt követő impériumváltozás előtti időkben a románság egyik gócpontja volt. Az Astra itt rendezte meg évenként a szigorúan zártkörű báljait, melyre teljes számban vonult fel a megye románsága. Az impériumátvétele után pedig a Maniu Gyula város adta a megyének majd minden prefektusát, pártra való tekintet nélkül és így érthető az is, hogy az országban legelsőben itt vetődött fel az a gondolat, hogy megrendezik a Tanítók Egyesülete rendezésében a szilágyosomlyói járásban levő elemi iskolák hangversenyét. Az ünnepség látszatra csak egy egyszerű ártatlan szórakoztató gyermek-hangverseny képét mutatta, valójában azonban a szinmagyar községekben dolgozó, magyarul egyáltalán, vagy csak alig tudó — az öregek mellé kivezényelt — fiatal tanítók munkájának beszámolója volt. A tizenöt éves romanizáló munka eredménye volt hallható a hazafias román dalokat éneklő, szépen ünneplőbe öltözött, magyar fiúk és leányok énekből. A szinmagyar községek állami-
 elemi iskolái mind felvonultak: Kémer, Kraszna, Ilosva, Nagyfalva és Percsen. Csodálatosképpen a román községek gyermekeinek hanganyagára az illetékesek nem voltak kíváncsiak, pedig a versenyre bizonyára szintén beneveztek volna s a magyar községek tanítóhoz hasonlóan ők is kitétek volna magukért. A város által erre a célra készített zászlót a szilágyosomlyói elemi iskola kapta, viszont az első pénzt jutalmat a 115 magyar gyermekkel felvonuló Kémer község vitte el. A második díjat Nagyfalva, míg a többi iskolák között a jelenlevő prefektus által beszéd keretében a megye részéről felajánlott pénzüsszeget osztották ki.

Capitol Mozgó, Brassó

Csütörtöktől kezdődőleg

ROBINSON CRUSOE

(Modern Robinson)

A főszerepben: DOUGLAS FAIRBANKS. Ezenkívül a legújabb Silly Simfonies

Csütörtökön délután 3 órakor matiné: „Égi titánok”

Szerdán este utoljára közkívántra:

„A spion”
 CONRAD VEIDT-tal.

ABLAK

— A székelykereszturi unitárius főgimnázium a jövő iskolai évben is, mint teljes főgimnázium fog működni. Az I. osztályba beiratkozhatnak azon tanulók, akik 10-ik életévüket betöltötték, de 13 évesek nem multak s az elemi iskola IV. osztályát sikerrel elvégezték és főgimnáziumunkban román és magyar nyelvekből, továbbá számtanból, az IV. elemi osztály anyagából felvételi vizsgálatot tettek. Az I. osztályba a felvételi vizsgálatok június hó 21-én és szeptember hó 5-én tartanak meg. A felvételi vizsgálatra, s egyben a beiratkozásra, a következő okmányok szükségesek: 1. születési, anyakönyvi kivonat, 2. Keresztlevél (lelkészi hivataltól). 3. Allampolgársági bizonyítvány (Certificat de naţionalitate). 4. Ujraoltási bizonyítvány. 5. Iskolai bizonyítvány. A felekezeti iskolákból jövőknél az iskolai bizonyítvány a tanfelügyelőségtől láttamozva érvényes. Az intézet mellett van jólevegőjű, egészséges internátus és olesó konvikta. a) A főgimnáziumnál a tandíj és bennlakásdíj 4450 lej. Künnlakóknak a tandíj 3350 lej. b) Étkezési díj a konviktusban pénzben 4100 lej, terményben 150 kg. buza, 50 kg. kukorica, 5. kg. zsir. Jómagaviseletű és jógyekezetű tanulók díjkezd-
 vezményekre és segélyekre számíthatnak. Az I. osztályba jövő tanulók részére 5 teljesen ingyenes és 10 féldíjas helyet biztosítunk a konviktusban. Főgimnáziumi Igazgatóság.

— 63 éves korában öngyilkos lett egy munkanélküli. Kedden este a brassói Hátulskőbánya-utca 63. szám alatti lakásán felakasztotta magát Németh János 63 éves munkanélküli. Némethet, kinek tettét este 11 órakor fedezték fel a hozzátartozók, talán felesleges is mondani, a nyomor kergette a halálba.

— Gyermekrablási história kerekedett az ittas csavargó sétájából. Különös jelenet szemtanúi lehetnek kedden este a brassói Hosszu-
 utca járókelői. Jólöltözött hölgy sikoltozott síró, remegő kislány mellett, aki toprongyos csavargó közelében állott. Rövidesen hatalmas csöndület támadt. Az ismeretlen hölgy elmondotta, hogy a csavargó el akarta rabolni a gyereket. A tömegből néhány hevesebbvértű a részeg, magatehetetlen csavargóra vetette magát és csak úgy zubogtak az ütések. A rendőrségen aztán kiderült, hogy csak a felizgatott tömegfantázia dolgozott, szó sincs gyermekrablásról. Magda Juon máramarosmegyei csavargó részeg állapotban „sétált” és megszólitotta D. magántisztviselő 6 éves kislányát. Olyan ittas volt, hogy elvágódott és magával rántotta a gyereket is. Mindösze ennyi történt.

— Szörénymegyei hírek. Tudósítónk jelenti: Vár községben Sárbu Péter, Florea Márton és Blaj János tánc közben összeszóllalkoztak, majd revolvereikkel fenyegették meg egymást. A csendőrség közbe akart lépni, de a legények őket is megtámadták és el akarták venni fegyvereiket. A csendőrségnek csak nehezen sikerült a duhajkodók megfékezése.

— Golosie Arzén zolti lakos, cesresnyeszedés közben olyan szerencsétlenül esett le a fáról, hogy lábát eltörte, mellén és arcán súlyos sérüléseket szenvedett. A lugosi közpórházba szállították. — A lugosi rendőrség letartóztatta Stojan Tamás fiatalembert, aki ezelőtt egy lugosi orvosnál volt házitánító és aki az orvos nevében több csalást és szálhámosságot követett el. — Glimboka községben Irimie Miklós veszekedés közben agyonszúrta Avram Mátét. A gyilkost a csendőrség letartóztatta és átadta a lugosi ügyészségnek. — Lugos törvényhatósági város első választott nagytanácsa a napokban tartotta meg ülést, amelyen a tanácstagok egyhangulag az eddigi polgármestert, dr. Birescu Sándort választották ismét polgármesterre. Alpolgármesterek: dr. Iucu Oktáv és Karl F. Márton lettek.

— Ujból dolgoznak a csiki „szegénylegények”. Csikszeredáról jelentik: Megirtuk, hogy Csikszeredán gyors egymásutánban három betörést hajtottak végre ismeretlen tettesek. Karda Mariska vendéglőjét két ízben látogatták meg sikeresen s időközben arra is ráértek, hogy Spiller bodogást szabadságát meg „felesleges” pénztől. Most aztán vidékről is érkeznek jelentések. Vitos Balázs csikszentimrei gazda tett jelentést az ottani csendőrségnek, hogy ismeretlen tettesek távollétében behatoltak a lakásába és onnan több ezer lej értékű holmit vittek el. A csendőrség erőlyes nyomozást vezetett be a tettesek kézrekerítése érdekében, de eddig eredménytelenül.

— Eljárás indult Bujor szocialista vezér ellen. A brassói hadbírósa királyi biztosa, Petre Mihalescu kapitány szerdán délelőtt államellenes izgatásért és a kommunizmus feldicsérése miatt vádat emelt Bujor, az ismert szocialista vezér ellen. Bujor alig egy pár hónappal ezelőtt szabadult ki, királyi kegyelem jóvoltából a doftanai fegyházból, ahol 20 évi börtönbüntetését töltötte. Kiszabadulása után Cămpina városba húzódott vissza és ott élt a legnagyobb csendben. Pár héttel ezelőtt azonban Bujor újra hallatott magáról. Ezuttal füzetet adott ki, December 13-ika címmel amelyben a grivicai véres munkáslázadás történetét dolgozta fel versben. E brosurát az ostromállapot alatt lévő Cămpina katonai hatóságai államellenesnek látták s mivel Cămpina a brassói ostromállapot hadbírósa körzetébe tartozik, Brassóba küldték az öreg munkásvezért. Szerdán egész délelőtt folyt Bujor kihallgatása a királyi biztos előtt. Végül is vádat emeltek Bujor ellen államellenes izgatás és büntett feldicsérése miatt, de letartóztatását nem rendelték el. Bujor szerdán délután vissza is utazott Cămpinába.

Előfizetőink figyelmébe!

Mindazon előfizetőinknek, akik nem helyi pénzbeszedő után szokták fizetni és előfizetésük f. hó 15-én lejár, a mai napon postautalványt küldünk ki. Nagyon kérjük az illető előfizetőinket, sziveskedjenek ezen postautalvány felhasználásával az előfizetés megújítására szolgáló összeget mielőbb átutalni, nehogy — ennek hiányában — lapunk folytatálagos küldésében megszakítás álljon elő.

Az első magyar filmprodukción (Hunnia film Budapest)

Egy éj Velencében

Zene: STRAUSS I.

BALLA LICI,
 (Pest utj Gaál Franciaja)
 Gombaszögi Ella,
 Tino di Pattiera (milánói Scala-tól)
 Tina Filers.

Legközelebb a Capitol Mozgóban.

Tele van a város...

Őnök azt hiszik persze, hogy „akác-ravirággal, akácfavirágnak édes illatával”... Hát nem egészen. Nem akácfavirággal van tele Kolozsvár, hanem „olyan nők”-kel és ennek megfelelően nem akácfavirág édes illata, hanem az olcsó utcákon.

parfómök mindenféle válfaja terjeng az Ha valamelyik statisztikus kimutatást készítene, amelyben mindennemű foglalkozás szerepelne, úgy abban feltétlenül a rendőrileg nyilvántartott és nyilván nem tartott nők vezetnének.

Tele van a város...
A város közepén levő, „Óvár”-nak nevezett népes negyed a kolozsvári Yoshiwara... Nem tuzozunk, ha azt állítjuk, hogy az Óvár minden házában legalább egy, olykor több utcai nő lakik, amit a gyanútlan járókelő főleg az esti órákban tapasztalhat. Minden kis kapuban kettő-három...

Férjük karján áthaladó urinöket „konkurrenciának” vélnék és leirhatatlan dolgokat kiabálnak utánuk... Gondokban elmerült családapákat csábítanak komolytalan ajánlatokkal...

Akinek az esti órákban a sétatéren van dolga és kénytelen az Óváron áthaladni, félórával később jut rendeltetési céljához, mert minden kapumélyedés alól, minden ablakból és sarokból, manikürözött kezek nyulnak utána...

Mert husz lejt ezek a derülátó nők még mindenkiből kinéznek!

Annak is megvan a magyarázata, hogy ezeknek a szabad pályán levő hajadonoknak miért ad olyan zivizes lakást mindenki. Mert a szobáért havonta átlag kétezer lejt fizetnek. Ez hagyomány az Óvárban. Olcsóbban egyikük sem lakhat.

De megfizetik, mert kültelki lakást bérelni, teljesen céltalan és kilátástalan lenne...

A megszüntetett intézmények odult szintén céhbéliek lakják. A kvártély itt is 2000 lejtbe, a koszt havonta 5000 lejtbe kerül.

A kolozsvári lakások árszóját ezek a hölgyek emelték fel elérhetetlen magasságokba.

Estéknént hemzseg tőlük a Szappan-utca, Dávid Ferenc-utca, Jókai-utca, hogy az Óvárról ne is beszéljünk...

Valamennyi a központban van.

Hovatovább híresebbek leszünk ezen a téren, mint akár Páris. Itt sincs belőlük sokkal kevesebb! De hogy az erdélyi városok között ilyen vonatkozásban is első helyen állunk, az kétségtelen!

Amire nem is vagyunk olyan büszkék!

Alkalmazott-sztrájk Kolozsváron?

Harcra készülnek az új záróra-rendelet és a munkaidő meghosszabbítása miatt elkeseredett kolozsvári alkalmazottak

Az új zárórarendelet a kolozsvári alkalmazottak körében is nagyfokú felháborodást és ellenszenvet váltott ki. Állandó gyűlésezések és tiltakozások tükrözik vissza a hangulatot, amely a munkaidő meghosszabbodása miatt szinte perceről-percre rosszabbodik.

A kolozsvári kereskedők zöme ugyanis már félénység és négy között nyit, de nem így este, amikor is az alkalmazottak csak nyolc és kilenc óra között szabadulhatnak.

Hétfőn és csütörtökön, vásár idején, amikor az üzletek egész nap nyitva vannak, a munkaidő kerek egy órával hosszabbodott.

A szakmai értekezletekről kiszivárgott hírek szerint az alkalmazottak az új zárórarendelet, de főleg a csak papíron létező nyolcórás munkaidő pontos betartása miatt, sztrájkra készülnek. A hír komolyságát az is aláhuzza, hogy a Federáció kolozsvári szakszervezete, úgy a munkakamaránál, mint az inspektorátusnál és a minisztériumban, teljesen eredménytelenül intervenált...

Említettük már, hogy Kolozsvárt három szakszervezet van, amelyek között számos ízben elvi és más ellentétek merültek fel. Most azonban mindahárom frakció együttesen száll sikkra, hogy érdekeiket megvédjék!

Győzött az esztétika!

Lebontott fabódék és kenyértelemné vált családok dicsérik a városi mérnöki hivatal szépérzékét...

A kolozsvári utcákon levő (illetőleg már nemlevő!) fából épült dohány- és újságkioszkok tulajdonosainak szerződése most járt le a várossal. A mérnöki hivatal kapva kapott ezen a pompás alkalmon és egyik napról a másikra egész sereg bódét lebontatott. Reggel trafikért siettek az emberek és a megszokott bódéknak itt is, ott is hült helyét találták. Mintha valamilyen szilaj tornádó tombolt volna, amely mindent a helyén hagyott, csupán a fából épült kioszkokat vitte el...

Természetesen a még létező bódék sem kerültek el a sorsukat, mert valamennyinek a lebontása folyamatban van.

Győzött az esztétika!

Tájékoztatót végett eláruljuk, hogy egy téglából készült, üvegezett és az esztétikai kívánalmaknak megfelelő kioszk felépítése kerekén 100 ezer lejtbe kerül. Olyan összeg ez, amit még egy jóméneteli trafik tulajdonosa sem tud olyan könnyen a mellényzsebéből elővenni...

A szó szoros értelmében „leépített” fabódék tulajdonosai azt mesélik, hogy az ujonnan épülő téglakioszkok gazdái, a mérnöki hivatal jótékony és üdvös pártfogását élvezik. Hogy csak az kapott engedélyt ilyesmire, akinek projekciója volt...!

Ime, az esztétika másik oldala!

Megnyugtató tudat, hogy most már aztán igazán szépek leszünk, csak az minősíthető szépséghibának, hogy ez a törekvés számos család egzisztenciájába került...

Furcsa dolog ez az esztétika!

Mert tessék csak a két dolgot együtt elképzelni: az egyik oldalon a városi mérnöki hivatal személt sértő fabódék, a másik oldalon a kenyértelemné vált családok csoportja...

Azt hisszük, hogy igazságosan ítélünk, amikor a formátlan fabódékat az éhez, legfrissebb munkanélkülieknél sokkal, de sokkal esztétikusabbnak minősítjük.

Ha ilyen a szépérzék a gyakorlatban, akkor inkább vesszen az esztétika!!!

Kolozsvári ablak

Cigánytemetés vonult végig minap a kolozsvári mellékutcákon. Bozontos üst-foltozók vitték vállukon a díb-dáb koporsót. Kócos cigánynekből és mosdatlan purdéből állott a gyászoló gyülekezet. Sehol semmi sötét fátyol vagy feketeesség. Csiricsáré virágok, rózsamintás rokokóják, fényes üveggyöngyök és színes fejkenedők tobzódtak festői forgatagban a koporsó mögött. A jajgatással azonban, amit egy zenészember „A tulzottság szimfóniája” címen örökíthetett volna meg, nem fukarkodtak... És úgy sirtak, mint a záporosó. A közönség, amely ezuttal ablakokon kikandikáló cselédnőkből és mindenfajta bábász ögyelgőkből toborzódott, apró vakkanásokkal és csuklásokkal, alig leplezetlenül, de mindenestre szívből mulatott a különös meneten... Akadt olyan is, aki hangosan hahotázott. És mégis! „Komoly” temetések nem lehetett olyan perzselő, fellobogó gyászt tapasztalni, mint ilyen... Szinte fel se tűnt, hogy nincsenek koszorúk, hogy a pap is hiányzik, sőt, hogy a gyászbeszédet rebegező jobarút és a bucsudalt zengedező dalárda sincs jelen! A megboldogultnak valóban nem lehet oka semmi panaszra. Kacagás ide, röhögés oda, szép temetése volt!

A népesedési hivatalban még mindig divik a régi szólam!

A románul nem tudó kisebbségit „Magyarországra küldi” Chendi főnök ur

Hadd meséljünk el egy kis jelenetet a kolozsvári népesedési hivatalból, annak az igazolására, hogy a városi hivatalokban, az impériumváltozás tizenhatodik évében, milyen „megértő” és „békés” szellem honol.

Szigethy Lajos szabómester, akinek Pap-utca 54. szám alatti lakásában lakóváltás történt, a régi bejelentő lappal, annak rendje és módja szerint beállított a népesedési hivatalba, hogy új albérlőjét bejelentse.

Kiállította a kérvényt, megvásárolta és ráragasztotta a szükséges bélyeget, amikor azonban a „blanketta” kitöltésére került a sor, hibát csinált... A lakó nevét egy rovattal arrább írta...

A hivatalnok nyomban ráförmedt: — Elrontotta! Csináljon előlről mindent! Új kérvény, új bélyeg! Na, mozgás, mozgás...

A szabómester protestálni próbált:

— Tessék már elfogadni, kérem! Amiért azt a nevet két centivel beljebb írtam... Nincs nekem pénzem annyi kérvényre, meg blankettá-

ra! Belátom, hogy tévedtem és a nevet hibás rovattal írtam, de mit csináljak, ha nem tudok románul! Tessék azért elfogadni...!

A hivatalnok dühös lett:

— Nem lehet! Menjen a dolgára...

— Akkor beszélék a főnök ural! — szólt a szabómester.

— Beszéljen!

Szigethy benyitott Chendi kapitányhoz, a népesedési osztály vezetőjéhez és eladta az ügyet. Vesztere tette, mert a főnök ur kiabálni kezdett:

— Ha nem tud románul, — harsogta — menjen Magyarországra!

Sokan és sokszor mondták már ezt, nem is azért jegyeztem fel, mintha újsg lenne! Sőt! Csak azt akartam igazolni, hogy a régi szólam még mindig nem ment ki a divatból. Még mindig nem unalmas! Annak legalábbis nem, aki mondja.

De az elfásult kisebbségit még mindig arcultíti, ha hallja!

Oly jó ez a vasárnap!

avagy:

amikor a mentők pihennek...

Az elmúlt vasárnap vidám kirándulócsoport kerekedett utra Kolozsvárról, hogy azt a bizonyos „természet légy ölé” felkeresse. Néhány kilométernyire a várostól meg is találták a keresett helyet, gondtalan nomádok módjára töltötték az egész napot és este felvidulva indultak visszafelé... A hangulat, — amint mondani szokás, — emelkedett volt, amikor váratlanul komoly baleset történt.

Sándor Miksa, 19 éves asztalos, a kirándulócsoport egyik tagja, aki kerékpáron poroszkált előre, gépevel alkalmasint egy kőnek mehetett, mert felborult és eszméletlenül terült el a földön. Homlokcsontját alaposan összezúzta

és jobbszeme felől bő sugárban folydogált a vér... A súlyosan sérült fiatalember homlokcsontját hevenyében zsebkeendővel kötötték be, majd egy hirtelen bérelt parasztszekerre ültették és bekocortak vele Kolozsvárra, hogy átadják a mentőknek.

Arról egészen megfeledkeztek, hogy vasárnap van!

Az egyik szobában, amelybe találmra benyitottak, az igazak álmúta egy orvos. Az álmából felvert férfi méltalankodva ripakodott a jövevényekre:

— Nem látják-e a táblán, hogy ki az inspekción? Menjenek az egyes szobába!

Azzal visszafeküdt aludni.

Az „ügyelet” orvos, akárcsak kartársá, szintén javában „huzta a bőrt a padra”. Amikor felkeltették és megmagyarázták hogy miről van szó, szintén mérgelődni kezdett:

— Injekciót kell adni neki, itt azonban pil-

lanatnyilag nincsen olyasmi...! Vigyék a klinikára!

Ujabb egy perc múlva:

— Hol a sebesült?

— Kinnt van a szekéren!

— Hadd lássuk!

Odament, két ujjal felhuzta a fiatalember szeméről a zsebkendőt és így folytatta:

— Vigyék a klinikára!

El is vitték. Ott aztán kezelés alá vették!

— Az orvos visszatért aludni!

— Mindnyájunkat érhet baleset! — ez a mentők jelmondata.

Bizony, bizony! Elvérezhetünk, sőt meg is halhatunk, mielőtt a mentők vasárnap és egyáltalában segítségünkre sietnének!

Mert aludni csak kell!

Korlátot a Kis-Szamos mellé!

Egész sereg gyermek forog állandó életveszélyben a város közepén

Abból az alkalomból, hogy a kolozsvári utcák aszfaltján tatóng folytonossági hiányokat a városi vezetőség most hoztja rendbe, legyen szabad egy munkálatra nekünk is indítványt tennünk, annál is inkább, mert alig jár beruházással, jóllehet azon se botránkozni meg, ha az effajta anomáliák megszüntetésére is pénz fordítanak!

Korlátot kérünk a Timár-utcán átfolyó Kis-Szamos mellé, amelyből csak nemrég mentettek ki a járókelők két fuldokló gyermekét!

A városi vezetőség fél munkát végzett, amikor a Kis-Szamos mellé csak a fahidig állított korlátot! Még ezen a vonalon sem lenne, ha egy ittas pincér, aki belezuhant a folyóba, a város kellős közepén meg nem fulladt volna! Azzal még korántsem segítettek a bajon, hogy a folyó partjának azt a részét, „ahol a pincér a vízbe fulladt”, rendbehozták. A Dávid Ferenc-utcatól a Wesselényi-utcaig még ma is annyi gyermek eshetik a Kis-Szamosba, ahány a parton hancurozik! És sok hancurozik!

Mert a folyó partja most éppen olyan, mint a városi vezetőség lehetősége! Korlátlan!

A Timár-utcai szülők nevében reméljük, hogy az illetékesek pótolják a mulasztást, még mielőtt a város szívében csörgedező Kis-Szamos újabb áldozatokat követelne!

A Lőrinczy-ügy

A Lőrinczy-féle sikkasztási pör második napja jelentéktelen tanúkihallgatásokkal kezdődött. Pastia ügyész távollétében Lani ügyész bejelenti, hogy az ügyészség megváltoztatta a büncselekmény minősítését és sikkasztás helyett csalás miatt kéri Lőrinczy meg büntetését.

Ezután László Gyulát, a Kereskedelmi Hitelbank volt vezérigazgatóját hallgatják ki, aki a bank helyzetéről szolgáltat üzleti természetű felvilágosításokkal. A tárgyalás folyik.

Dr. WEINBERGER
ORTHOPAED SZAKORVOS
ZSIGMOND
rendel othopaed betegeknek
Cluj, Strada Neculcea 8.
Telefon 6-18.

5 szemmel is megnézheti a kliséit TIZIAN-NAK
minőségre ennél jobbat messze földön nem találhat.
MIHAI VITEAZUL 37

Miért bomlott fel Segesváron a magyar—szász paktum?

Épületes történet 290 ezer lejről, amiből a magyar egyházak egy banit sem látnak — A szász városi vezetők udvariasan megtagadják a magyar felekezeti és iskolai segélypénzek kiutalását, a román polgármester elrendeli a hátralékos összegek kifizetését

A segesvári tízéves kisebbségi fegyverbarátság utolsó tanulságos akkordja

Segesvár, június 7.

Lapunk egyik utóbbi számában jelentettük, hogy a segesvári városi tanácsválasztáson a magyarság és a kormánypárt között listával vett részt és 1537 szavazatot ért el a szászok 1474 szavazatával szemben.

Énnek a választásnak érdekes előzményei vannak. Csaknem tíz éven keresztül ugyanis az volt a helyzet, hogy a segesvári magyarság paktumban lévén a szászokkal, hűségesen támogatta őket úgy a politikai, mint a kulturális megmozdulások terén. Mondanunk se kell, hogy a magyarok barátsága kivételes előnyöket biztosított a szászok részére, akiknek a városi politikában döntő szavuk volt eddig a magyar szavazatok révén, másfelől a helyi román vezetők is respektálták ezt a helyzetet tekintettel arra, hogy a két kisebbségi nép fölényes többséget képviselt a román pártokkal szemben s olyan politikai, kulturális és gazdasági erőket jelentett, amivel mindenkor és minden körülmények között számolni kellett.

Most ez a megalapozott és kitűnően bevált magyar—szász harci front egy csapásra felbomlott. A magyarság hónapokkal ezelőtt megállapodást kötött a kormánypárttal s ezen az alapon több tanácsosi helyet és egy alpolgármesteri állást kapott a városi időközi-bizottságban, melynek élére a belügyminisztérium Mosora Aurél képviselőt, a liberális párttagozat elnökét nevezte ki, a szászok ugyanakkor passzívításba vonultak vissza, hogy most önálló listával vegyék fel a küzdelmet a magyar—román paktumos lista ellen.

MI ROBBANTOTTA KI AZ ELLENTÉTFEKET?

Mi robbantotta ki a harcot a régi fegyvertársak között és milyen események játszottak közre annál, hogy a segesvári magyarság eddigi politikai magatartásával és taktikájával ellentétben egy román párttal kötött választási egyességet, látszólag cserbenhagyva azt a frontot, mely a kisebbségi érdekeket feltétlenül hangsúlyozottabban képviselte.

A magyar—szász ellentéteket Segesváron az egyházi segélyek kérdése robbantotta ki. A szászokkal kötött legutolsó paktum ugyanis határozott intézkedéseket tartalmazott afelelől, hogy a magyar felekezeteket milyen rész illeti meg a kisebbségi egyházak részére kiutalt városi segélyekből. A szászok egy ideig be is tartották a politikai szerződés idevonatkozó rendelkezéseit, az elmúlt év folyamán azonban, de különösen ez év első felében magatartásukkal olyan incidensekre adtak alkalmat, amikből a segesvári magyarság nyíltan arra következtethetett, hogy a szászok politikai tulsúlyuk tudatában, de lehet, hogy a hitleri mozgalom hatása alatt,

nem tartják kívánatosnak a magyarok barátságát s minden eszközzel igyekeznek őket a további együttműködéstől elkedvelteníteni. Az egyházi segélyek kezdtek elmaradni s mikor a Magyar Párt vezetői kénytelenek voltak megszünetni kiutalásukat, azt a választ kapták, hogy legyejenek csak türelemmel, majd megkapják járandóságukat, ha a város inkasszálni fogja kinnlevőségeit.

A SZÁSZ VEZÉREK VÁLLUKAT VONOGATJÁK

De adjuk át a szót a jelenlegi alpolgármesternek, Gábos István dr. ügyvédnek, aki, mint a Magyar Párt városi tagozatának elnöke, a következőket mondja a jelenlegi választást megelőző eseményekről. — Annakidején paktumot kötöttünk a szászokkal. Ez az egyesség a városi képviselőkkel kapcsolatban többek között azt is megállapította, hogy a kisebbségi (szász és magyar) felekezeteknek meg kell adni a segélyből

a magyar egyházak 44.16 arányban részesednek.

— A város a kisebbségi egyházak segélyezése címén 600 ezer lejt vett fel a városi költségvetésébe. Ebből az összegből egyházaink a felekezeti iskolák segélyeként kérték 40 ezer lejt, azzal, hogy a további segélyeket a bevételezés arányában utalja ki a város. Belenyugodtunk a megoldásba s az ügyet nem szorgalmaztuk abban a hiszemben, hogy a szászok, akikkel politikai fegyverbarátságban voltunk, majd kellőképpen képviselni fogják érdekeinket. A segélyek

kiutalása azonban egyre később s mikor sürgetni kezdtük, azzal nyugtattak meg, hogy a pénzt okvetlenül megkapjuk, de legyünk tekintettel mi is a város gazdasági helyzetére. Végül is kénytelenek voltak erélyesebben föllépni. Ekkor tudtuk meg, hogy

a városi pénztár hetekkel azelőtt 290 ezer lejt fizetett ki a kisebbségi egyházaknak.

Utánanéztünk a dolognak és megállapítottuk, hogy a kiutalás tényleg megtörtént s a pénzt, a paktum határozott kikötése ellenére, teljes egészében a szász egyház kapta.

— Mondanunk se kell, hogy nagyon kellemetlenül érintett bennünket a szász városi vezetőknek ez az eljárása. Azonnal érintkezésbe léptünk velük, elmondtuk tapasztalatainkat s a paktumra hivatkozva erélyesen követeltük, hogy a felvett pénzből adják át nekünk a minket megillető összeget.

Panaszunkra a szász vezérek csak a vállukat vonogatták. Hogy ők nem tudtak erről a kiutalásról, az egyház intézte el s az ügyet véleményük szerint nem lehet politikai utra terelni.

— Egyszerűen felrugták a paktumot, a mire mi sem tehetünk mást. minthogy a

magunk részéről semmisnek jelentettük ki előző megállapodásunkat. Így borult fel Segesváron a régi, hagyományos helyzet, így kényszerült a Magyar Párt paktumot kötni a liberális párttal.

KÜLÖNÖS SZELLŐK FUJDOGALNAK

A választások előtt a városi interimár-bizottság, amelyben a magyarság is képviselve volt, hogy a régi hibákat jóvátegye,

egy összegben 90 ezer lejt utalt ki a magyar, római katolikus, református és unitárius egyházaknak.

Román polgármesternek kellett kiutalnia azt a pénzt, amit a város régi, szász vezetői olyan diplomatikusan tagadtak meg a magyar felekezetektől és iskoláktól.

Ez történt Segesváron a magyar—szász barátság tízedik évfordulóján.

Említsük-e fel, hogy a paktum felbomlása előtt a szász tanintézetek udvariasan megtagadták a magyar ifjúsági dalosszövetség résztvevőinek elszállásolására vonatkozólag tett ígéreteiket?

Segesváron különös szellők fujdogálnak. Vigyázzunk, nehogy vihart hozzanak a zsenge kisebbségi vetésekre...

Kakassy Endre

Szívbiajok ellen — arzént...

Junius tizenegyedikén kerül sor az aradhegyaljai arzénos tömeggyilkosság perének főtárgyalására

Bűnös-e Duma Florica, a légyapírral mesterkedő volt szülésznő és ha igen, miért nem? ...

Arad, június 7.

Szenzációra éhes emberek, — hiszférikák és szorgalmas bűnügyi regényolvasók — fiatalok és öregek, komoly orvosok és érdeklődő jogászok várják hatalmas érdeklődéssel Aradon junius tizenegyedikét. Ezen a napon kezd meg az aradi törvényszék egyik hármastanácsa annak a tömeggyilkossági pernek főtárgyalását, amelynek vádlottai — ha a vádak valóban beigazolódnak, — valóságos Tiszazugot csináltak a békés aradi Hegyaljából.

Duma Florica, a hegyaljai ex-szülésznő, aki úgy árusította a férjeiktől szabadulni akaró asszonyoknak a légyapírból készült arzént, mintha nem is a halált továbbítaná, Duma Florica és három vádlott-társa kétségtelenül akármelyik világváros érdeklődésének homlokterében is ugyanazt a helyet foglalta volna el, mint Aradon. Ezek a vádlottak emberek tömegét tették el láb alól és ha bűnösségük beigazolódnak, akkor a gyilkossági ügyek további sorozatának megindulása bizonyosra vehető.

Romániában nincs halálos ítélet és így nem irhatjuk azt, hogy a vádlottak a bitófa árnyékában ülnek. De rájuk veti árnyékát a sóbánya borzalmas, életetlő örök rabsága.

Mert nyilvánvaló: ha a vádaknak csak egy része is beigazolódnik, a vádlottakat semmi sem állítja meg a sóbánya felelő utjukban. Azonban a védelem min-

den emberit elkövet, hogy a vádlottak bűnösségét legalább enyhítse, sőt: hogy Duma Florica bűntelenségét igazolja. A fővádlott védelmét Arad egyik legkitűnőbb bűnügyi jogásza, Gherman Dante dr. látja el és az ügyvéd már hetek óta állandóan ennek az ügynek az irataival dolgozik. Gherman dr. a védelem érdekében a szakértők és a szakértői vélemények egész tömegét vonultatja fel majd a főtárgyaláson, amely előreláthatólag külsőségeiben is magánviseli a rendkívüliség ismérveit. Az ügyet a nagy esküdtszéki teremben, hármastanács tárgyalja. Azért kezdi meg azonnal hármastanács a tárgyalást, nehogy véleménykülönbség merüljön fel a bírák között és így az ügyet ismét le kelljen tárgyalni. A vád képviselőt maga Vulpes Constantin vezetőügyész látja el, a tárgyalóterembe csakis a törvényszék által kibocsátott jegyekkel lehet belépni, nehogy az érdeklődők tömege elárasssa a helyiséget.

Junius tizenegyediké tehát a szenzációk napja lesz Aradon. Egy ponyvaregénybe illő bűnügyi minden részletét, minden rejtett vonatkozását alaposan kitergetik, bűnjelekkel, boncjegyzőkönyvekkel és borzalmaktól csepegtő vallomásokkal fűszerezve. Ne is csodálkozzék senki, ha az aradi törvényszék zsufolt ház, zsufolt nézőtér előtt mutatja majd be a nagy drámát.

Az arzén-per közönségsikere tehát jó-eleve biztosítva van...

Nagy baj van, amikor már az ügyvédek is panaszkodnak

„Fekete könyv” a nemfizetők ellen

Szatmár, június 7.

Izgalmos és feszült atmoszférában zajlott le a szatmári ügyvédi kamara rendes évi közgyűlése. Csupa gyász, csupa sötétség, csupa panasz hangzott el a közgyűlésen, amelyre a megye összes ügyvédei összejöttek. A legnagyobb felzúdulás a konverziós törvénnyel kapcsolatban előállott helyzet következtében támadt. Ugyanis — mint ismeretes — a konverziós törvény nem mentesítette a konverzió alól az ügyvédi költségeket sem és így az ügyvédek, akiknek a legtöbb ügyfelük falusi ember, most semmit sem tudnak megkapni ezekből a követelésekből. Ez — mint a közgyűlésen leszögezték: egyet jelent az ügyvédi kar tönkretételével.

Annak, hogy az ügyvédi költségeket miért nem mentesítették a konverzió

alól, a szatmári ügyvédek szerint oka az, hogy az okirályságbeli ügyvédek ez a kérdés a törvényjavaslat tárgyalásánál nem is érdekelte, mert az okirályságban régi szokás, hogy az ügyvédek nem hitelleznek a feleknek egyetlen banit sem.

Csak Erdélyben van szokásban, hogy az ügyvéd felvállalja a pert, még a bélyegköltséget is a saját zsebéből előlegetti és a legjobb esetben a megígért tiszteletdíj felét be tudja hajtani. Sokkal gyakoribb azonban az olyan eset, hogy az ügyvéd dolgozott, lelkiismerettel, fáradsággal és tudással elvégezte kötelezettségét és mikor a pernek vége van, az ügyfelét soha sem látja többé.

A másik nagy panasz az ügyvédi har-
nak a zugirászat kérdése. Sémhol annyira zugirászt nincs, mint Szatmár megyében. Tudakos falusi parasztok, elcsapott ügy-

védi írások kontárkodnak bele az ügyvédi mesterségbe. De ez a kevésbé veszélyes. Sokkal veszélyesebb zugirászkodás az, amelyet a falusi jegyzők végeznek, akik szerződéseket szerkesztenek és ezzel elveszik az ügyvéd kenyerét. Persze ezek a falusi jegyzőségen szerkesztett szerződések jogilag egészen lehetetlen formában vannak csinálva. Előfordult már, hogy a vevő vagy az eladó sulyos tizezreket fizetett rá arra, hogy nem ügyvédek ment, hanem a jobban teljesen járatlan és tudatlan hivatalnokokra bízta rá azokat.

Hosszas és elkeseredett vita után az ügyvédi kamara elhatározta, hogy hivatalból állapítja meg, melyek lehetnek azok a beadványok és okiratok, amelyeket okvetlenül ügyvédeknek kell elkészíteniük és megkeresik a bíróságokat, hogyha olyan ügyiratok kerülnek eléje, amelyeket zugirások készítettek el, holott azokat ügyvédeknek kellett volna elkészíteniük, akkor azokat ne vegye figyelembe.

Végezetül elhatározták az ügyvédek, utánaozni fogják a szabómestereket. Fekete könyveket készítenek, amelyekben nyilvántartják a megrogzított nemfizetők nevét. Ennek a fekete könyvnek a vezetését az összes ügyvédekre nézve kötelezővé teszik és a fekete könyvben szereplőket nem részesítik jogsegélyben.

Ezt az elkeseredett lépést az ügyvédek anyagi helyzete tette szükségessé. Ezután megtörtént a dékán választás, melynek során dr. Demian Titu lett az ügyvédi kamara dékánja.

A választásnak érdekes kulissza-titkai is voltak. Az ügyvédek egy kisebb csoportja, dr. Barbul Illés Károly volt dékán, kamarai képviselő megválasztása mellett kardoskodott. Barbul a gogistapárt tagja s a kamarai gyűlésen kifogásolni kezdték, hogy annakidején a konverziós törvény tárgyalásánál — bár kamarai dékán volt — nem foglalt állást az ügyvédek sértő rendelkezések ellen. Dr. Barbul látva a kialakult hangulatot, a választástól visszahátrált és így nagy lelkesedéssel dr. Demian választották dékánjának.

A szatmár megyei ügyvédi kar közgyűlésén csupa panasz hangzott el.

Milyen nagy a baj ott, ahol már az ügyvédek is panaszkodnak...

(b. I.)

Bocu nélkül választották meg a nemzeti-parasztpárt új bányai vezetőségét

Temesvár, június 7.

A nemzeti-parasztpárt bányai tagozatában megindult harc ismét új helyzet előtt áll.

A párt központjának megbízásából Potarca volt földművelésügyi alminiszter tegnapi este

összehívta a Bocu-ellenes csoportot s megoálasztották az új vezetőséget, élén Domasneanu tábornokkal.

Egyben felszólították a Bocu-csoportot, hogy

vesse alá magát az új vezetőségnek, mert ellenkező esetben az egész csoportot kizárják a pártból.

Bocu Sever ezidőszereint nincs Temesváron s így hazaérkezéig függőben maradt a csoport döntése.

NEMES FERENC RIPIORTJA:

Az 1934-es „őseember“ nyomában...

Kiebrudalták a kolozsvári „Fellegrár“ hegyoldalának munkanélküli barlanglakóit! Hogyan ért véget az új kőkorszak? — Vigasztalan képek a Lépcső-utcában, ahová a magasba költözött a mélység...

Kolozsvár, június 7.

Ha néhány évszázad múlva régészek vetődnek a kolozsvári „Fellegrár“ lejtős hegyoldalába, biztos, hogy egyikük így szól társaihoz:

— Na, nézzétek csak! Milyen üregek! Ki hitte volna, hogy Krisztus után 1934-ben Kolozsváron még barlanglakók éltek?! — Itt tovább tarthatott az őskor, mint máshol...! — jegyzi meg valaki.

— Alighanem. Kerüljünk csak beljebb valamelyik üregbe! — szól az első — talán érdekes dolgokat láthatunk! Holmi kezdetleges rajzot. Az őseember is a barlang falára karcolta hegyes kőszilánkjával a mammut és a barlangi medve körvonalait... Gyertek csak!

Vakító fényesóva vetődik a sziklába vájt üreg falaira. Kutató szemek fürkészik az idomtalan köveket.

— Itt... itt...! — kiált fel az egyik, mire valamennyien odasietnek. Valaki meghatottan betüzi a sziklába kapart, elmosódott feliratot:

„Domokos Péter, munkanélküli. Kolozsvár. 1934.“

Tompa csend néhány pillanatig. Azután a barlang egyik sarkából ismét felkiált valaki:

— Ugy-e, mondtam, hogy gyérünk be! Lám, érdemes volt! Nézzétek, mit találtam!!!

Szétmálló bőrdarabot emel fel a földről. A „régiség“ cafatokban csüngő pereméről apró szegek állnak ki...

— Mi ez? — kérdezik.

A megszólított rejtelmesen mosolyog:

— Szép kis archeológusok vagytok! Hát nem tudjátok! Cipő! Így nevezték valamikor azt, amit az emberek a lábukon viseltek! Ez itt egy meglehetősen jókarban fennmaradt példány!

— Szenzációs! — tódítják...

— Meghiszem azt. Pillanatnyilag egész Európában csak egy darab van belőle. Az is a koppenhágai múzeum kínesei közé tartozik. Ezért is mesés vagyont fizet majd valaki! Feltéve, ha megválnak tőle...

Szegény Domokos Péter, aki 1934-ben a „Fellegrár“ hegyoldalának egyik odvában húzódott meg, amíg ki nem zavarták...! Ha tudta volna, hogy rettenetesen elnyűtt lábbelije milyen értéket képvisel, de hogy halt volna éhen!

*
A közömbösen folydogáló Szamossal szemben fekvő meredek, sziklás hegyoldal, amelynek lejtőjén emberkézvéjta barlangok torkai tátongtak, mindig kedvence tartózkodási helye volt azoknak, akiknek nemhogy házbérre, de még száraz kenyérré sem telik. Esztendőről-esztendőre, mindennel leszámolt munkanélküliek ütöttek tanyát a redves odvakban, amelyekhez képest Gorkij sokat emlegetett „éjjeli menedékhelye“ fényűző klubterem, vagy még annál is több lehetett. Férfiak és asszonyok éltek itt vad ösztönösségben. Munkátlan lézengők, akik halálos elfáradtságukban állati színvonalra süllyedtek. Az anyaföld még haláluk előtt magabafogadta valamennyit, szállást adott nekik, sötétet és nedveset, mint a kripták... És mégis éltek! Hogy miből, annak senki sincs megmondhatója!

Egyszer aztán beleszólt a hatóság... A barlanglakókat, akiket a válság az őskorba taszított, kikurgatták az üregek-ből. A rongyos, „őseemberek“ otthagyták a fellegrári hegyoldalt, ahol pedig nem létezett háziur és nem fájt az elseje...

Kiléptek a kőkorszakból a huszadik századba. Kiléptek az utcára, ahol ugyan házak voltak, de mégse fogadták be sehhol őket!

A barlanglakók közül egyik sem hallott Rousseau-ról, azért mégis felharsant a jelszó:

„Vissza a természethez!“

Megindult a szálingózás. Az odvak ismét megteltek munkátlanokkal, akik váltig ragaszkodtak a házbérmentes hegyoldalhoz. Ujra száradásra kített, rongyos fehéreműt lengetett a szél a fellegrári barlanglakások előtt. Minden a régi mederben folyt, amikor...

...ismét beleszólt a hatóság. A rendőrséget nem az bántotta, hogy 1934-ben, a „felvilágosult“ XX. század második negyedében a „Fellegráron“ feltámadt a kőkorszak... Kicsire nem nézünk!! Sőt! Holmi szívügyek merültek fel! A hatóság attól féltette a hegy oldalában meghúzódó nincsteleneket, hogy hirtelen leválják egy mohos szikladarab és a gyanútlanul alvókat agyonzuzza... Mert még él a könyörület, kérem! A kiebrudalás indokolása szerint veszélyes volt a további ottlakás...

Az 1934-es őseemberek így vonultak ki védtelenségükből a védett szabadba, országutakra, kerítések tövébe, árkok partjára, ahol szél fújhatja, eső verheti, mennykő csaphatja agyon valamennyit, csak éppen, hogy szikla nem szakadhat rájuk...!

Ami pedig jobb megoldás lett volna! Mert ott, fent a barlangok előtt is, csak a mélyben fekvő város volt egyedüli kilátásuk...

Most azonban már nem mehetnek vissza. A barlangok falai valahogyan, gyors sietéssel „lebontódtak“... Valamennyi

üreg lakhatatlan.

A barlanglakók szétszéledtek, hogy „rejtélyes halott az országuton“ minőségben anyagot szolgáltatassanak a lapoknak.

Ez a kolozsvári „őseemberek“ szomorú nótája!

*

A fellegrári hegyoldalon járunk, a nemrég kitelepített barlanglakók nyomában... Megmászunk minden ösvényt és megfordulunk minden exklavásban... Kietlen sziklafalak jelölik azokat a helyeket, ahol a huszadik század nagyobb dicsőségére, kenyerüket vesztett munkátlankok laktak.

Sivár helyek! Sötét helyek! Elképzelhetetlen, hogy „ezekből“ a nyomorult odvakból is ki lehet lakoltatni valakit... Hogy a városbeli „szokások“ itt a hegyoldalon is érvényben vannak! Hogy a barlangok felett is rendelkezik valaki...!

Pedig így van! Nincs ezen mit töprengeni! Legfeljebb a messzeségbe révedezhet el az ember, ahol kivert kutya módjára ballagnak a fellegrári barlangok lakói.

Angelescu megbékült

Ma éjfélig véglegesen elkészül a költségvetés

Bukarest, június 7.

Angelescu közoktatási miniszter és a pénzügyminiszter közötti költségvetési nézeteltérés elsimult.

A közoktatásiügyi tárcá az általános előirányzott összegnél 300 millióval többet kap.

Angelescu miniszter is csökkentette az általa igényelt összeget és így a megbé-

külésnek nem volt akadály.

A pénzügyminisztériumban azt hiszik, hogy szerda éjfélig véglegesen elkészül a költségvetés, amely — a Lupta értesülése szerint — jelenleg

22 milliárd 750 millió körül jár.

Valószínű, hogy ez az összeg, a feljes befejezésig, valamennyit még emelkedik is.

Üzembe helyezik a kudzsiri fegyvergyárat

Bukarest, június 7.

Paul Anghelescu tábornok, a municions miniszter, ma nyilatkozatot tett közzé a kudzsiri fegyvergyár üzembehelyezésére vonatkozólag. A nyilatkozat többek között a következőket mondja:

„A brünni fegyvergyárral megkötöttük

a szerződést. A gyár nyomban megkezdte működését Kudzsiron. Egyelőre a régebbi rendelés számlájára szállít fegyvereket.

Néhány év múlva, a szerződés szerint, a gyár munkásszemélyzete százszázalékosan román lesz.“

Bombamerényletet követtek el Reinhardt Miksa ellen

A világhírű rendező sértetlen maradt — Letartóztatták 3 nemzetiszocialistát a merénylet gyanúja alatt

Salzburg, június 7.

Reinhardt Miksának Salzburgtól 10 kilométernyire, Leopoldskronban levő kastélya ellen bombamerényletet követtek el.

A merényletök tegnap este két petárdát dobtak a kastélyra, ma reggel pedig egy bomba robbant fel a kastély belsejében.

Reinhardt Miksa Thimig Helene színésznő társaságában tartózkodott a kastélyban, de

sem Reinhardtnek, sem a színésznőnek nem történt semmi baja.

A két petárda és a bomba a kastély igen sok ablakát bezúzta és az ajtók rongálódtak meg erősen. A legsúlyosabb

kárt a kastély kápolnájában okozták, a hol elpusztultak a rendkívül értékes ablakfestmények.

A rendőrség azonnal megindította a vizsgálatot és tekintve, hogy nemzetiszocialisták már több ízben kíséreltek meg merényletet a zsidó származású Reinhardt ellen, közöttük kereste a merényletet. A vizsgálat rövidesen eredményre is vezetett, mert

három nemzetiszocialistát letartóztattak,

akik alaposan gyanúsíthatók, hogy részük van a merényletben.

A rendőrségi jelentés szerint a merénylet ügyében további letartóztatások várhatók.

Ismét Maniuról vallatták Seletzkyt,

de Seletzky semmi terhelőt sem vallott ellene

Bukarest, június 7.

A parlamenti vizsgálóbizottság ma folytatta Seletzky kihallgatását a Skoda-ügyben. Rendkívül érdekes párbeszéd fejlődött ki a bizottság egyik tagja, Alecsandri képviselő és Seletzky között, Maniu személye körül. Seletzky feltűnően tévovázó és bizonytalan feleleteket adott.

Alecsandri: Tárgyalt Maniu Gyula akkori miniszterelnökkel?

Seletzky: Nem.

Alecsandri: De azt beismerte az emlékiratában, hogy járt Maniunál.

Seletzky: Egyszer. Szokás, hogy a gyár képviselője megjelenik a miniszterelnök-nél bemutatkozó, tisztelő látogatásra.

Nem fagynak meg télig. A mezőkön sincs házber! Élnek, ameddig élnek...

*

Általában vigasztalan környék ez a fellegrári...

A Lépcső-utca agyontaposott, rozszant falépésőin baktatunk a hegyről lefelé. Örömfertály. Esténként és éjszakánként itt zajlik a nincstelenek szerelmi élete. Tengeri kikötők matrónegyedeiben vannak ilyen silány lebujsok... Ahogy a Fellegrárra sötétség borul és alant kigyulnak a kolozsvári lámpák, nikitóan festett lányok sompolyognak a házak elé...

Már öt lejtől felfelé, minden elképzeltető kis áron árulják a rossz szerelemet...

A legletörtebb páriák lakják ezt a vidéket. Minél mélyebbre süllyed egy nő Kolozsváron, annál magasabbra kerül...

Már „a tenger színe fölötti“ értelemben! Akit „használtan és kifacsartan“ kivett magából a város, az a Lépcső-utcaba költözködik, amelynek magaslati levegőjét a legmélyebb posványok légköre fertőzi meg!!

Igy, nappal, csendes az utca... A virágos kenderrel lefüggönyözött ablakok nyikorognak csak néha... Olyan korhadtak itt a házak, hogy akármelyik pillanatban összedülhetnek...

Itt ilyenkor alszanak.

A főtéri templomban most harangoznak delet. A hegyoldalra nézek... Fonynyadt, elszáradt iny benyomását kelti, a melyből minden fogat tihuztak...

A Lépcső-utcában minden csendes...

Már a hegyoldal barlanglakói gyomraitnak a korgását sem hallani...

Alecsandri: Fegyverkezési ügyekről nem tárgyaltak?

Seletzky (nagyon bizonytalanul): Egyszer régen... nem emlékszem pontosan...

Alecsandri: Az emlékiratban azt írta, hogy tárgyaltak.

Seletzky: Igen. Lehet, hogy Maniu érdeklődött... Erre nem emlékszem pontosan... Az emlékiratomat gyorsan kellett megírjam, éjszaka, mert reggel újabb kihallgatásra vittek...

Alecsandri: Fegyverkezési tervek nem kerültek szóba Maniuvval?

Seletzky: Nem.

Alecsandri: Az emlékiratban azt állítja, hogy igen.

Seletzky: Akkor az csak az ágyuk modernizálásának kérdése lehetett.

Ezután több jelentéktelenebb kérdést tettek fel.

Segíjabb

AZ OLASZ, GÖRÖG ÉS TÖRÖK DELEGÁTUS ELUTAZOTT GENFBŐL

Aloisi olasz delegátus elutazott Genfből Rómába, fivére temetésére. Ugyan-csak elutazott a görög és török delegátus is. Állítólag ezek az elutazások nincsenek kapcsolatban a genfi eseményekkel.

UI LESZERELÉSI JAVASLATOT KÉSZIT FRANCIAORSZÁG

Franciaország a súlyos ellentétek ellenére is kitart a leszerelési konferencia további tárgyalásai mellett. A franciák új leszerelési javaslatot terjesztenek elő, természetesen ez a javaslat is a biztonsági kérdés elöterbe helyezésén nyugszik.

DOLLFUSS ÉS FEY BUDAPESTEN

Dollfuss kancellár Fey közbiztonsági miniszter társaságában a jövő héten Budapestre érkezik.

SLAVESCU PÉNZÜGYMINISZTER

kedden este telefonon beszélt a Párisban tárgyaló román bizottsággal. A bizottság jelentette, hogy miután a monopollal biztosított kötvények tulajdonosaival sikerült megegyezni, remélik, hogy néhány nap múlva a többi külföldi hitelezővel, az állami kölcsönkötvények jegyzőivel is elkészül az ervezség.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Áru- és pénzpiac

CSIKSZEREDA

Terményárak: Buza 500-550, rozs 350-400, árpa 300-320, zab 280-300, tengeri 240-250, krumplics (tavalyi) vékaja 16-18 lej. Takarmányban nincs készlet, tavalyi széna métermázsáért 60-80 lej fizetnek.

Allatárak: Tehén 3-6000, igásör párja 8-12.000, borju 400-800, igásló párja 4-12.000. Vágni való sertés élősúlyban 18-20. lej.

Nyersbőr-árak: Marha és pitling (növendék) 23, szópó borju 35 lej kgr. (beszöva), juhbőr 50-60 lej darabja, lóhbőr 150 lej darabja.

Piaci árak: Marhahus 14-16, sertés 28-32, borju 20-24, olvasztott zsir 40, zsirnak való 28-32, füstölt szalonna 40, hentesáru 36-40, turó 18-20, sajt 16-18, orda 16-18, házi vaj 40-50, teavaj 60-70, tej literje 4, sovány liba darabja 50-70, ruca 30-40, tyuk 35-40, pulyka 90-150, csirke párja 25-40, hizott szárnyas nincs a piacon. Tojás darabja 0,90-1, ugorka 8-12, karalábé 2-3, kövér paprika 2-4, csipős paprika 1-2, fejes saláta 1, ujhagyma kötése 1-2, retek 1-2, zöldborsó 18 lej kgr., zöldbab 40-45, főzőtök drb. 7-9, erdei eper literje 8-10, egres 6-8, cseresznye 15-22 lej kgr.

Lisztárak: Nagymalmi: nullás 9, négyes 8, hatos 7, rozsliszt 6,50, kevertliszt 5,50. Nagyobb mennyiségeknél egy lejjel olcsóbbak az árak.

Kismalmi (vámalmok): nullás 8,50, négyes 7,50, hatos 6,50, rozsliszt 6, másodosztályu 5,50 lej.

TEMESVÁR

A terményárak az utóbbi napokban beállott esőzés következtében némileg lanyhultak. Különösen a kukorica ára esett vissza. Árak: Temesi buza 450, torontáli buza 455-460, kukorica 225, árpa 240. A többi terményárak változatlanok.

ALLATPIACOK KÜLFÖLDÖN:

Grácban a borju- és a sertésvásár irányzata változatlan árak mellett igen élénk volt. Árak: borju S 1,25-1,60, hussertés 1,20-1,40, zsirsertés, belföldi 1,50-1,40, külföldi 1,55 élősúly kgr.-ként.

Győrött az országos állatvásár 2128 darabos felhajtásából 872 darab kelet el a következő árakon. Jármos ökör 250-500, tehén 160-500, borju 40-60, igásló 200-550, anyasertés 35-65 pengő drb.

Gyöngyösön közepes felhajtás mellett az irányzat lanyha volt. Árak: hizott sertés, öreg 64-72, fiatal 65-72, szedett süldő 64-70, hizott tehát 40-42 fillér kgr. élősúlyban.

BAROMFI- ÉS TOJÁSPACOK KÜLFÖLDÖN:

Berlinben a vágott baromfi-üzlet kielégítő felhozatalok mellett nyugodt volt. Élő baromfiból csak Románia szállított 18 pagonnal. Árak: vágott magyar levestyuk 60 pf, jugoszláv levestyuk 57,5-60, orosz csirke 60, élő román levestyuk 46-50, fontonként, vámmal és költségekkel együtt.

Sárvárott a baromfipiac felhozatala mérsékelt volt, az érdeklődés idején csirke iránt változatlanul élénk. A tojás piacon csökkent a kínálat. Árak: idején csirke 120-140, levestyuk 75-80 f. kgr. Tojás darabonként 3,8-4 fillér.

CSIKÁGÓ, NYITÁS:

Buza: július 97 egykettő, július 98, december 100 háromnegyed.

Kukorica: július 55 egykettő, szeptember 57 egykettő, decemberre nincs jegyzés.

Zab: július 41, szeptember 41, decemberre nincs jegyzés.

Rozs: július 61, szeptember 63, decem-

A külföldi hitelezőkkel kötött megállapodás részletei

Miért késlelt a tárgyalások befejezése - A külföldi hitelezők és az újjáépítési program

Bukarest, június 7.

A Párisból kapott legújabb értesülések szerint az állami monopóliumok autonóm pénztárával kötött kölcsönszerződésekre vonatkozó hitelezői tárgyalások tegnap befejeződtek. A külföldi hitelezők érdekelte csoportja elfogadta a román kormány ajánlatát. Eszerint a román állam kötelezi magát, hogy

az első évben a szelvények ötven százalékát, a második évben ötvenhárom, a harmadik évben pedig a szelvények ötvenöt százalékát váltja be.

A fennmaradó tartozásokról a kormány nem kamatozó kincstári bonokat bocsát

ki, melyeket a Banca Naționalănál helyeznek letétbe.

Ezek a bonok biztosítékát kéreznék azoknak az új pénzügyi műveleteknek, melyek a külföldi szakértők jelentésében megállapított módokat szerint az ország pénzügyi újjáépítését annak hivatalos megalósítani.

A szerződésben megállapított három év leteltével a hitelezők ismét megvizsgálják Románia pénzügyi helyzetét. Ha addig a kormány az újjáépítési programot megvalósítja, úgy a letétbe helyezett bonokat megsemmisítik.

Ami az állami kölcsönöket illeti, a leg-

utóbbi belpolitikai események kissé zavarólag hatottak a tárgyalások menetére. A hitelezők csoportja újabb garanciákat kért arra vonatkozólag, hogy az esetleges megállapodást bármelyik hatalomra kerülő politikai párt tiszteletben fogja tartani.

Ha a bukaresti események közbe nem jönnek - jelentette ki az egyik külföldi pénzügyes -, a tárgyalásokat már rég befejeztük volna.

Párisban úgy tudják, hogy Slavescu Viktor pénzügyminiszter csak a parlament megnyitása után lesz abban a helyzetben, hogy részt vehessen a külföldi tárgyalásokon.

Brassóban is szabaddá tették a kenyér- és lisztárakat

Brassó, június 7.

Brassó város tanácsa június 1-én újra maximálta a közszükségleti cikkek árait. A tanács most egy újabb határozattal fel függesztette az ármaximálás által júniusra megállapított kenyér- és lisztárakat s szabad kezet adott a kereskedőknek a ke-

nyér- és lisztárak megállapításában mind addig, míg ebből az irányban újabb intézkedés nem történik. Ezt a határozatot azzal indokolják, hogy országsszerte állandó hullámban van a buza ára s így nem lehet hosszabb időre megszabni a kenyér- és lisztárakat Brassóban sem.

Jelentősen emelkedett Románia szarvasmarha-kivitele

A sertéskivittel és a huskivittel csökkent kedvező mérleg a keleti piacon

Bukarest, június 7.

Az első évnegyedről kiadott hivatalos statisztika szerint a szarvasmarhákivitel a múlt év hasonló időszakához viszonyítva jelentősen emelkedett, míg a sertés és huskivitel csökkent.

Az első évnegyedben 6856 darab szarvasmarha került kivitelre, a múlt év hasonló időszakában csak 2518 drb. A sertéskivitel 13532 volt, míg az elmúlt évben 41120 drb. került kivitelre. A huskivitel az elmúlt 203.848 kilogrammal szemben az idei első évnegyedben mindössze 45.736 kgr. volt. Ezzel szemben hatalmas méretet ért el a baconkivitel, ami 258 ezer 868 kgr-ra rugott.

Exportpiacok szerint a kivitel a követ-

kezésképpen oszlott meg.

Ausztria: 1984 darab szarvasmarha, 12 ezer 766 sertés.

Csehszlovákia 416 sertés.

Olaszország: 2989 darab szarvasmarha, Németország 253 darab szarvasmarha, Kelet 1610 darab szarvasmarha, 550 sertés.

Anglia 258.868 kg bacon.

Legkedvezőtlenebbül alakult a csehszlovák piac, amely az új vámok bevezetésével majdnem teljesen lehetetlenné tette a bevittelt. Az utóbbi évek folyamán megszerzett keleti piac sokkal kedvezőbb felvevőpiacnak bizonyult az élőállatkivitel számára.

A „Petrosani” zsilvölgyi szénbányatársulat bekapcsolódik az aranybányászathoz is

Az aranytermelés további fokozását szorgalmazza a Nemzeti Bank

Petrozsény, június 5.

Itteni bányász körökben elterjedt annak a híre, hogy a Petrosani szénbányatársulat rövidesen nagyobb mértékben bekapcsolódik az aranybányászathoz is. Ez a hír érthető felügyelést váltott ki a bányamunkások körében, különösen azoknál, akik munkanélküli vannak vagy pedig az erősen lecsökkentett szénbányászati következtében nem keresnek anynyit, amennyi a megélhetésükhöz kellene.

Mértékadó helyen érdeklődtünk, hogy van-e alapjuk ezeknek az elterjedt hi-

reknek és azt a felvilágosítást kaptuk, hogy bár a petrosányi szénbánya-vezetőség ilyenirányú értesítést Bukarestből nem kapott, nem kizárt dolog, hogy a Petrosani a közeljövőben csakugyan bekapcsolódik nagyobb mértékben az aranybányászathoz is. A Petrosaninak már most is van aranybányája, amelyet rendszeresen termel ki, de ez a nagy szénbányatársulat arányaihoz viszonyítva egészen jelentéktelen és ha csakugyan sor kerülne arra, hogy a szénbányatársulat kiterjeszkedjék az aranybányászatra is, akkor az

berre nincs jegyzés.

ZÁRLAT:

Buza lanyha irányzat: július 96,50-96,62, szeptember 97,62-97,75, december 99,12-99,25.

Zab lanyha irányzat: július 41,25, szeptember 41,50, december 42,87.

Rozs lanyha irányzat: július 60,87, szeptember 62,50, decemberre nincs jegyzés.

LIVERPOOL, ZÁRLAT

Buza lanyha irányzat: július 4,08 egykettő, október 5,00 egykettő, december 5,02 egykettő.

Kukorica tartott irányzat: június 7,05, július 7,05, augusztus 7,04 egykettő.

semmiesetre sem maradna a jelenlegi ki-keretek között.

Erre vall különben az is, hogy a Nemzeti Bank által a napokban megtartott értekezleten, amelyen a nagyobb aranybányák vezetői az aranytermelés fokozásának kérdését beszélték meg, Bujoi, a Petrosani vezérigazgatója is részt vett. Ezen az értekezleten egyébként a Nemzeti Bank az aranytermelésnek az eddiginél nagyobb arányban való fokozását kívánta s kilátásba helyezte, hogy az arra rászoruló aranybányákat megfelelő tőkével fogja támogatni, hogy termelésüket fokozni tudják.

Nemcsak a Zsilvölgyben, de az ország gazdasági köreiből általában nagy érdeklődéssel néznek a Petrosani szénbányatársulatnak az aranybányászathoz való nagyobb arányú bekapcsolódása felé.

ROMÁN DELEGÁCIÓ A BUDAPESTI MEZŐGAZDASÁGI KONGRESSZUSON

Bukarestből jelentik: A román kormányt a június 13-án kezdődő budapesti nemzetközi kongresszuson a következők képviselik: Manolescu-Strunga alminiszter, Ion Camarasescu, Vladimir Cristii, G. Jonescu-Sisesti, Mihai Serban, G. V. Constantinescu, Th. Mandru, G. Jonescu-Braila és Chirculescu Arva.

A kongresszuson a kormánykivülről kiven kívül részt vesz Mihalache is.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 12.796-1934. serv. economic

HIRDETMEY

A 10.059-1934. számú árlejtési hirdetmény kiigazítása céljából ezennel közzhírre tesszük, hogy a Lensor 28. szám alatti üzlethelyiség nem kerül árlejtésre.

A többi négy üzlethelyiség bérbeadása céljából az árlejtés a hirdetmény szerint folyó évi június hó 13-án délelőtt 11 órakor lesz megtartva.

Brasov, la 4. Junie 1934.

Comisia Interimară:

Preşedintele: Secretar General
Dr. F. Bogdan m. p. R. Maxim m. p.

Ajándékregény sorozatunk legművészebb és legszebb darabját most nyújtjuk az olvasó felé, amikor

Baradlai László

MEGNYITÓ ELŐADÁS

c. regényével örvendeztetjük az olvasót. A könyv néhány napon belül megjelenik.

SPORT

Világbajnoki vegyes felvágott...

Csütörtökön Ausztria kiköt a harmadik helyen — Olaszország „zsebében érezheti” a világbajnokságot — Házat kap minden olasz játékos, ha győznek — Kik a bírák? — Ki lesz a világbajnokság gólkirálya?

Róma, június 7.

Csütörtökön Nápolyban a harmadik helyért mérkőzik Ausztria Németországgal. Ausztria csapata, amely az olaszoktól elszenvedett vereség után olyan lehangolt volt, hogy Meisl legszívesebben visszavonult volna, — magához tért. Sőt már nagyon győzni akar. Valószínű is, hogy győz Ausztria és kiköt a harmadik helyen.

Meisl, aki tisztában van azzal, hogy a csatársor gyenge játéka okozta főleg a vereséget, két változtatást eszközölt: Schall helyett újra Horvathot játszatja, míg Bian helyére a fedezetbe Braunt teszi.

*

A nápolyi mérkőzést Carraro olasz bíró vezeti.

*

A vasárnapi döntő általános vélemény szerint már csak „formaság”. Az olasz csapat csak győzhet. A csehszlovákok világbajnoksága nagy meglepetés lenne.

A világbajnokság a milánói olasz-osztrák meccsen már eldőlt! — ezt mondják a szakértők. Az olasz csapatot most már megverni nagyon nehéz, mert amiben föltette állott mindenkinek a tornán:

1. A kondícióban! Három hétig magaslati helyen pihent az olasz csapat, de birta is a megismételt spanyolt és az osztrák meccset. Kondícióban verhetetlen!

2. A hazai közönség páratlan hevességi biztatása.

3. A honi környezet, éghajlat és pálya. Olaszország már zsebében érezheti a világbajnokságot!...

*

Baert belga bíró a római döntő játékvezetője. A döntőre tehát jó lesz... Mert ezt a bi-

Pluhár

A rádióriporter a ma jellegzetes alakja. De még inkább az a rádió sportriportere. Milliók hallgatják, lesik, izgulják végig a „helyszíni közvetítést.” A bolognai osztrák-magyar mérkőzést Pluhár István konferálta Nagyszerűen. Egyik budapesti lap írta róla ezt a jellemző „órád.” Ami egy kissé mintha kordokumentum is lenne.

„Tele van nevével a város. Pluhár István sportriportéri. Rádióriporter. Aki két külföldi konferanszával a világbajnokságról új stílust, új klasszist teremtett a hírszolgálat terén. Egyszer győzelemről, egyszer vereségről számolt be. Mind a kétszer nagyszerűen, tökéletesen. És ezért ő ma a bolognai 2:1 dacára is a legnépszerűbb ember Pesten.

Mert hogyan is volt az? Tíz- és százezen hallgattuk a meccs-tudósításokat, türelmetlenül, idegesen, a lehetetlent is megkövetelve. És hallottuk a morajlást, huszezer torok hangját, zsirogását, flutyét, zúgását, a kísérő koncertet, amelyen keresztül szót hoztunk a rádió kiküldött szpikere. Pluhár konferált. Százszor jobban mint eddig valaha. Lükettett, forrt hangjában a mi izgalomunk, egy tudott lenni velünk, árnyalatok és színek virágoztak elő a rádióból, magikus bűvkör rabjai voltunk. Pluhár megközelítette a lehetetlent, televíziót adott, ott álltunk mellette a bolognai Littoriale fölött, a harmincméteres Marathontorony tetején, ólmos esőfelhők alatt, beleremegtünk, ha láttuk, igenis, láttuk, hogy száguld a labda a mi kapunk felé, verejtékeztünk, felsikoltottunk, ott vibráltunk Pluhár szemeiben, szívében idegeiben.

Pluhár konferált. Fel-felujjongott, hogy „most fordul Gyurka”, lélekszakadva várunk, — harsogtunk lángoló arecál és öklbeszortult kézzel — és hallottuk a riport-hűsköteményt, a rádióriporter ajkáról felsóhajtó fohászt: „Istenem, pedig a szívünket tudnánk ogaadni a kilenc magyar fiúhoz, hogy segít-sük őket...”

Dramai volt, szép volt és tökéletes. A meccset elvesztettük. De Pluhár István győzött. Gratulálunk és köszönjük!”

Footoall, tenisz és atlétikai cikkek legolcsóbban:
Rekord Sportnál
Brassó, Kolostor utca 24.

rót kifogásolta Meisl és kérte helyette — Matteat a magyarok ellen!... Ő tudta, miért!...

Mennyit kerestek eddig az olasz játékosok prémiumokban? Tessék:

USA ellen fejenként 2000 lírát (huszezer lejt). Spanyolország ellen 7000 lírát (hetvenezer lejt).

Ausztria ellen 10.000 lírát (százezer lejt).

És a Csehszlovákia elleni győzelemért mind-egyik játékos egy villát kap Róma mellett!... Hát lehet nem győzni?!

De a cseheket is „doppingolják.” 5000 cseh kiránduló megy Rómába. Biztatni... Egy Nejedly nevű „névrokon” kereskedő lelkesedésében minden játékosnak 1000 cseh koronát (5000 lejt) küldött a németek elleni győzelemért. Egy szobafestő pedig, aki különben ismert amatőr ökölvívó, a következő ajánlatot tette:

— Ha egyetlen gólt rúgnak az olaszoknak, az egész csapatnak ingyen kifesti a lakását!... Egyetlen gól tehát — friss mázolás... *

A döntőben 62 gól esett eddig! Ami országoként így oszlik meg: 1. Olaszország 10 gól. 2-3. Csehszlovákia, Németország 8-8 gól. 4-6. Magyarország, Ausztria, Svájc 5-5 gól. 7-8. Svédország, Spanyolország 4-4 gól. 9-13. Argentína, Belgium, Egyiptom, Franciaország, Hollandia 2-2 gól. 14-16. Brazília, Románia, USA 1-1 gól.

Egyénileg: 5 gólt rúgott: Nejedly cseh. 3 gólt rúgott: Schiavio olasz, Conen német, Kielholz svájci.

Ki lesz a világbajnokság gólkirálya? Csak Nejedly, vagy esetleg Schiavio lehet még!...

Külföld — eredményekben...

OSLO
Hungária, Ferencváros vegyes—Oslo válogatott 2:0 (1:0).

SCHAFFHAUSEN
Boeskaí—Sparta 2:0 (1:0).

KESMARK
Attila—Vorwärts 0:0.

BECS
Rapid—Bratislava 3:1 (1:0).

GÖTEBORG
Libertas Bécs—Göteborg 1:0 (1:0).

ORAN
Hakoah Bécs—Oran válogatott 6:3 (3:1).

Atlétika

VILÁGREKORD!

Galloway angol versenyző a 3 órási gyaloglásban 21 év óta fennálló világrekordot javított. Három óra alatt 34 km. 582 métert tett meg. (Régi világrekord: Ross angol 34 km. 113 m.)

VILÁGREKORDOT FUTOTT EAESTMAN

600 yardon (548.40 m) a sanfranciskói versenyen 1 p. 08. mp-es idejével. (Régi rekord Eaestman 1 p. 09.2 mp. 1933.)

HÜ, DE GYENGÉK A KINAI REKORDOK!

— ha ezek az eredmények is javítások voltak: suly Csen 12.45, diszkosz Lung 37.85, gerely Pang 49.32, 10.000 méter Sung 34 perc 49 mp.

A MAGYAR MAGASUGRÓ REKORD FEJLŐDÉSE rendkívül érdekes. A rekordjavítók névsora, eredménye és a javítás éve: 168 Frey Ferenc OTE 1897. 172 Gönczy Lajos BEAC 1900. 178 Dános Árpád OTE 1900. 179 Gönczy Lajos BEAC 1901. 181 Gönczy Lajos BEAC 1902. 182 Gönczy Lajos BEAC 1904. 184 Somodi István dr. KEAC 1908. 186 Somodi István 1909. 188 Somodi István dr. KEAC 1910. 190 Wardener Iván báró MTK 1911. 191 Gáspár Jenő MAC 1913. 193 Gáspár Jenő MAC 1925. 194 Késmárki Kornél BBTE 1928. 194 Bodosi Mihály PEAC 1933. 195 Bodosi Mihály PEAC 1934. 196 Bodosi Mihály PEAC 1934.

Tenisz

Az angol Peggy Scrivan lett a győztes a francia nemzetközi bajnokság női egyes számában. A döntő eredménye: Scrivan angol —Helen Jacobs amerikai 7:5, 4:6, 6:1.

BECS

Ausztria—Belgium 4:1. A belgák szombaton és vasárnap a magyar csapat ellen állnak ki Budapesten.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állás-keresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyeszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Olesón eladó 6 hengeres, öt üléses Rugby autó, jókarban. V. Crisan, Diciosánmartin, A. Jancu 74. 12687

Eladó Avramesti (Szentábrahám) két hold gyümölcsös-kertben 5 szobás családi ház, melléképületekkel. Bővebbet: László Istvánnál, Atid—Etőd, jud. Odorheiu. 12684

Allást nyer

Gyakornoknak 2 intelligens frut keresünk. 2-3 gimnáziumi képzettséggel. M. Neumann. 12686

Helyi képviselőket keres nagy vállalat, egyelőre magasabb jutallékkal. Magánfeleknél könnyű, aktuális akvizíció folytán tekintélyesebb és fokozódó havi jövedelem érhető el. Ajánlatok „Fixum lehetséges” jelígre a kiadóba kértnek.

Vegyes

50.000 lejvel betársulnék bármilyen rentábilis üzlet, vagy vállalat, személyesen közreműködnék. Kaucióval állást vállalnék. Ajánlatok Rudolf Mosse, Cluj, „Existencia” jelígre küldendők. 12686

Allást keres

Nős, 24 éves virágkertész állást keres. Ilés Miklós, Ploesti, Str. Joan Bob 50. 12686

Lakás

Lakás, 2 szobás, fürdőszoba, konyha, minden mellékkel, július 15-ére kiadó. Brassó, Fekete-utca 5. Megtekinthető délután 3-5-ig. 12689

FIATALOK tanácsadója. Szerelmi levelező, kiegészítő a társaság illemszabályaival. Bélyegnyelv, virágnyelv, stb. Ara színes borítólappal 50 lej.

Könyvnap 1934.

Lambrecht Kálmán: Az ősember 380 oldal, Lexikon alak, fél vászonkötésben 150 lej

Gulácsi Irén: Fekete völgyek 800 oldalas regény, egy, egész vászonkötésben 165 lej

Jókai Mór: Az aranyember. 450 oldal, centennáriumi kiadás, gyönyörű színes kartonborítékban 78 lej

Szász Károly: A világirodalom nagy eposzai, cca 1000 oldalas, hatalmas két kötet, diszes vászonkötésben 180 lej

Lyka Károly: Kis könyv a művészetéről. 16 műmelléklettel, egész vászonkötésben 90 lej

Makkay Sándor: Táltos király. Ára egész vászonkötésben 144 lej

Babits: Az európai irodalom története. 320 oldal, 100 illusztráció, egész vászonkötésben 96 lej

Földes Jolán: Mária jól érett. 264 oldal, bekötve, ára 84 lej

Molnár Ferenc: Pál-utcai fiúk. Rendes ára 150 lej, könyvnap kiadás csak 60 lej

Török Sándor: Az idegen város. Rendes ára 300 lej, könyvnapra kötve, csak 81 lej

Ady összes versei. Propaganda kiadás 600 oldal, egész vászonkötésben csak 120 lej

Körmendy Ferenc: A bődög emberöltő. 800 oldal, egész vászonkötésben 120 lej

Gróf Apponyi Albert: Emlékirtaim. 50 év, Ifju korom, 25 év az ellenzéken. 288 oldal, egész vászonkötésben 160 lej

Fenti árak csak a könyvnap hétfőjéig érvényesek, később 25%-al emelkednek. Kaphatók a

Brassói Lapok Könyvosztályában
Brassó, Kapu-u. 56-58 az udvarban.